

DARBININKAS

Vol. LXXXVI, Nr. 11
March - Kovas 16, 2001 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE

ir apie

LIETUVĄ

- Lietuvos Užsienio ministras Antanas Valionis kovo 9 d. iš ministro patarėjo pareigų atleido į skandalą patekusį signatarą Egidijų Bičkauską "kaip praradusį politinį pasitikėjimą". Daugiau kaip mėnesį E. Bičkauskas nesirodė darbe, nes gydėsi ligoninėje ir taisė sveikata reabilitacijos centre. Sausio 31 d. buvęs parlamentaras E. Bičkauskas, Vilniuje savo visureigiu "Land Rover" rėžėsi į stovintį "Volkswagen Passat" ir iš įvykio vietos pasišalino. Avarijos vietoje liko nuplėštas valstybinis numeris LRS 152, pagal kurį nustatytas automobilio savininkas. E. Bičkauskas neįsileido į namus pareigūnų, atsisakė pasitikrinti blaivumą. Praėjusį rudenį Seimo rinkimuose Centro sąjungai patyrus triuškinamą pralaimėjimą, E. Bičkauskas nebuvo išrinktas į Seimą, kuriame dirbo nuo 1990 m. E. Bičkauskas tuomet atsistatydino iš Centro sąjungos pirmininko pavaduotojo pareigų. Vėliau jis buvo priimtas dirbti Užsienio reikalų ministerijos (URM) ministro patarėju ir buvo atsakingas už URM ryšius su Seimu.

- Lietuvos žalieji, teigdami, kad Būtingės terminalas kelia grėsmę Baltijos jūros ir pajūrio aplinkai, ragina nutraukti jį naudojimą. Spaudos konferencijoje kovo 12 d. Klaipėdos "Žvejūnės" ekologinio klubo tarybos narys Ramūnas Povilanskas teigė, kad "nuolat įvykstantys naftos išsiliejimai akivaizdžiai rodo, kad plačiai išgarsintas Būtingės terminalo saugumas lygus nuliui".

- Lietuvos Sveikatos apsaugos viceministras Eduardas Bartkevičius mano, jog mokyklose tyrimas, ar moksleiviai vartoja narkotikus, neturėtų būti atliekamas. Viceministras kovo 12 d. išplatintame pareiškime teigė, jog tokie tyrimai turi būti atliekami sveikatos priežiūros įstaigose.

- Vartotojų nerimas dėl galvijų spongioforminės encefalopatijos (GSE), dar vadinamos kempinlige, išsiskynio ir Lietuvos mėsos rinkoje. Negalutiniais Mėsos perdirbėjų asociacijos duomenimis, vasarį šviežios jautienos pardavimas sumažėjo maždaug trečdaliu, kovo 12 d. rašo dienraštis "Lietuvos rytas".

- Dėl praėjusią savaitę Būtingės terminale įvykusio naftos išsiliejimo į Baltijos jūrą Latvija kovo 9 d. įteikė Lietuvai notą. Dokumente Lietuva raginama suteikti visą įmanomą informaciją apie įvykusią avariją, jos priežastis, priemones, kurių buvo imtasi, taip pat veiksmus, kurie ateityje padėtų užkirsti kelią panašioms įvykiams.

- Lietuvos Seimas kovo 9 d. po pateikimo pritarė ir pradėjo svarstyti antrosios (pavasario) sesijos darbų programą. Sesijoje planuojama apsvastyti daugiau kaip 300 teisės aktų. Ketinama pradėti svarstyti keletą Konstitucijos pataisų, tarp jų ir dėl žemės ūkio paskirties žemės pardavimo užsieniečiams.

WASHINGTONE SURENGTAS SEMINARAS APIE VERSLO GALIMYBES LIETUVOJE BEI KITOSE BALTIJOS ŠALYSE

Š.m. kovo 8 d. JAV Komercijos departamente surengtas seminaras, skirtas supažindinti su verslo galimybėmis Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Seminarą kartu su Lietuvos bei kitų Baltijos šalių valstybių ambasadoriais surengė JAV Komercijos departamento Vidurio ir Rytų Europos verslo informacijos centras bei Jungtinė Amerikos baltų nacionalinė taryba (JBANC).

Pranešimus apie verslo galimybes Baltijos šalyse, JAV organizacijų teikiama finansinę pagalbą bei Amerikos kompanijas, ieškančias partnerių Baltijos regione, skaitė JAV Komercijos departamento Vidurio ir Rytų Europos verslo informacijos centro, Baltijos-Amerikos verslo fondo, Eksperto-Importo banko, Užsienio privačių investicijų korporacijos, Prekybos ir vystymo agentūros bei JAV Valstybės departamento atstovai.

Su Lietuvos verslo sąlygomis ir galimybėmis seminario dalyvius supažindino ambasados ministrė-patarėja Nijolė Žambaitė bei pirmasis sekretorius Rolandas Kriščiūnas.

Renginyje taip pat pasisakė buvęs JAV ambasadorius Lietu-

voje K. Smith bei Lietuvos Informacinių technologijų kompanijos SINTAGMA vienas iš įkūrėjų Boyd Bishop.

Gausiai renginyje dalyvavusios kompanijos iš įvairių JAV valstijų parodė susidomėjimą verslo galimybėmis Lietuvoje. Pasak aukštų JAV Komercijos departamento atstovų, gausus besidominčių verslo galimybėmis Lietuvoje ir kitose Baltijos šalyse būrys gali reikšti tik vieną - toliau sparčiai stiprėjančius šalių investicinius ir prekybinius ryšius.

LR ambasados Washingtone Spaudos skyrius

LR ambasados Washingtone Spaudos skyrius

LR ambasados Washingtone Spaudos skyrius

LR ambasados Washingtone Spaudos skyrius

Vasario 16-tos minėjime Lietuvos ambasadoje Washingtone (iš k. į deš.): JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Algimantas Gečys, Teresė Gečienė, Jūratė Sakalauskienė ir ambasadorius Stasys Sakalauskas

ALTAS SURENGĖ SUSITIKIMĄ SU ANDRIUM KUBILIUMI

JAV viešint Lietuvos Respublikos Seimo nariui, buvusiam LR ministrui pirmininkui A. Kubiliui, Chicagos lietuvių visuomenė parodė didelį susidomėjimą ir norą su juo susitikti bei pabendrauti. Tai buvo išskirtinė proga išgirsti apie realią šiandieninę Lietuvos padėtį.

Amerikos Lietuvių Tarybos suorganizuotiems pietums miesto centre Chicago Athletic Association kriptolo salėje vasario 23 d. rinkosi advokatai, vadybininkai, inžinieriai ir kiti visuomenės atstovai. Dalyvavo seserų kazimieriečių, Lietuvos Vyčių, tautininkų, ateitininkų,

neo-lituanų, skautų ir naujųjų Amerikos lietuvių atstovai. Taip pat atvyko LR generalinis konsulas Giedrius Apuokas, garbės konsulai Vaclovas Kleiza ir Stanley Balzekas.

Pasivažišius skaniais pietumis ir pabendravus tarpusavyje, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Saulius Kuprys pasveikino visus susirinkusius ir pristatė Andrių Kubilių bei jo žmoną Rasą.

Prelegentas, pasidžiaugęs proga prabilti ir Chicagos visuomenę, bendrais bruožais apibūdino Lietuvos politinę bei ekonominę padėtį, pastarųjų

metų darbus bei ateities perspektyvą. Paskutiniųjų Lietuvos rinkimų rezultatus A. Kubilius įvertino kaip tendencingą jaunos nepriklausomos valstybės gyventojų pritarimą naujai susiformavusiai politinei grupei. Prelegentas išreiškė susirūpinimą Lietuvos valdžios ir politinių partijų nestabilumą, galima lengva įvairių jėgų įtaka, taip pat pabrėžė ypatingą NATO integracijos svarbą.

Baigęs kalbą Seimo narys atsisakė į susirinkusių klausimus, paanalizavo rūpimas Lietuvos aktualijas. Dalyviai buvo patenkinti susitikę su parlamentaru A. Kubiliumi ir laukia panašių Amerikos Lietuvių Tarybos suroštų renginių.

ALTas

LIETUVOS SEIME PAMINĖTOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO METINĖS

Lietuvos Seimas kovo 10 d. iškilmingu posėdžiu paminėjo vienuoliktąsias Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo metines. Savo kalboje Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas ragino "nesikapstyti po praėjusio dešimtmečio valdymo klaidas", bet žiūrėti į priekį. Jo teigimu, įstatymų leidėjams yra vienas tikslas - "kurti laisvo pasirinkimo sąlygas darbui ir mokslui, ir garantuoti, kad žmogus galės visapusiškai pasinaudoti savo pilietinėmis teisėmis".

Posėdyje kalbėjusi Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo deputatė, Kovo 11-osios akto signatarė Birutė Valionytė priekaištavo dabartiniams politikams ir žiniasklaidai. Ji apgailestavo, jog politikai labiau rūpinosi savo įvaizdžiu, nei nea-

tidėliotinių valstybės problemų sprendimu. Jai pritarė vėliau kalbėjęs Vytauto Didžiojo universiteto Senato narys, istorijos profesorius Egidijus Aleksandravičius. Jo nuomone, šiandieniniai politikai labiau rūpinasi dabartiniu savo įvaizdžiu žiniasklaidoje, o ne tuo, kaip jų sprendimai atrodys po dešimtmečių. Seimo posėdyje kalbėjęs kardinolas Audrys Juozas Bačkis ragino pasirūpinti jaunimu. "Ypač kviečiu jus visus pasirūpinti jaunimu. Skauda širdį kai jauni, talentingi ir gabūs žmonės palieka Tėvynę ieškodami laimės svetur, kur dažnai randa tik vargą ir nelaimę. Padėkime jiems įsigyti profesiją, atrasti darbą, turėti būstą. Juk tai yra mūsų ateitis, kuria rūpintis privalome kiekvienas",

- ragino A.J.Bačkis. Optimistiškai Lietuvoje ateitį suvienytoje Europoje vertino Vokietijos Tiuringijos federalinės žemės parlamento prezidentė Christine Lieberknecht. Ji pažymėjo, jog Tiuringijos parlamento nuomone, Lietuvos įstojimas į Europos Sąjungą turi vykti kaip galima greičiau.

Ch.Lieberknecht gyrė Lietuvą už kultūrai skiriamą dėmesį, pabrėžusi, jog kultūra turi tapti suvienytos Europos pagrindu. Posėdyje dalyvavo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus bei kadenciją baigęs prezidentas Algirdas Brazauskas.

Posėdyje dalyvavo Vyriausybės nariai, Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo deputatai - Kovo 11-osios akto (nukelta į 7 psl.)

"NEGALVOJANTIS ŽMOGUS" - JONAS MEKAS - VILNIAUS KNYGŲ MUGĖS NUMYLĖTINIS

Kino menininkas Jonas Mekas tapo kasmetinės tarptautinės Vilniaus knygų mugės atidarymo ryškiausiu numylėtiniu.

Susitikimas su J. Meku vasario 8 d. sulaukė daugiausiai mugės lankytojų dėmesio. Sausakimšoje "Litexpo" konferencijų salėje J. Mekas pasakojo apie savo naująjį filmą, knygą ir grožio sampratą. Dieną prieš tai iki nakties dalyvavęs Romo Lileikio filmo "K+M+B" pristatyme Užupyje ir dalinęs visiems norintiems interviu, savo 75-metį jau atšventęs J. Mekas ketvirtadienį kalbėjo apie savo dalyvavimą Avinjono bei Paryžiaus parodose, augantį visuomenės dėmesį anksčiau ignoruotiems meno judėjimams, tokiems kaip 1961-1975 metais gyvavusiam "Fluxus".

Tiesiai iš Vilniaus J. Mekas skrido į Berlyno festivalį, kur buvo rodomas jo filmas "O kai aš stūmiaus toliau, retkarčiais švystelėdavo trumpos grožio akimirkos". Filmą, kuris trunka virš keturių valandų, yra apie tai, ką Mekas vadina stebuklais - trumpomis grožio akimirkomis.

"Mano filmuose nėra to, ko paprastai žmonės ieško filmuose: dramos, tragedijos, kulminacijos. Yra tik grožio gabaliukai", susitikime sakė Mekas. "Aš filmuojau, bet neanalizuojau. Esu iš viso negalvojantis žmogus".

Savo naujausią knygą "Dienoraštis" avangardinio kino kūrėjas poetas Mekas siūlo skaityti kaip romaną. Šią knygą autorius yra išvertęs į anglų kalbą, tiesa, nemažai patrupinęs. Ji netrukus pasirodys ir prancūzų kalba. Paklaustas, ko neteks ki-

Jonas Mekas

takalbiai skaitytojai, Mekas atsakė: "gamtos aprašymų".

Prancūzų kalba taip pat turi būti išleista ir J. Meko knyga "Trys draugai" apie Jurgį Mačiūną, Johną Lennoną ir Yoko Ono.

Prieš pokalbį su J. Meku buvo parodytas režisieriaus Algimanto Maceinos filmas "Aš radau arba palakiojimai" apie 1997 metų J. Meko viešnagę Lietuvoje. Susuktas savotišku privačios "jam session" principu, filmas yra panašus į dokumentinį klipą.

J. Mekas, kuris gyvena garsiajame New Yorko Soho rajone, viename paskutiniųjų Jurgio Mačiūno sukurtų kooperatyvų, yra sakęs, kad jo kraštas yra kultūra. Tačiau Vilniaus knygų mugės metu jis prisipažino, kad vis labiau abejoja tuo, kas vadinama kultūra.

"Vis dažniau sakau, kad mano kraštas - kinas, nes žinau, kas tai yra", sakė J. Mekas, pacitavęs vieno prancūzų kanalo laidos apie jį pavadinimą.

BNS

DEGTINĖ PIGIAUSIA LIETUVOJE

Latvijos centrinės statistikos valdybos duomenimis, pirmąjį šių metų mėnesį Baltijos valstybėse degtinė brangiausia buvo Latvijoje, o pigiausia - Lietuvoje. Litras degtinės Latvijoje sausį kainavo 7,96 dol. Lietuvoje - 6,37 dol., o Estijoje - 6,73 dol. Jautiena Lietuvoje ir Latvi-

joje sausį kainavo beveik tiek pat: Lietuvoje - 2,55 dol., o Latvijoje - 2,54 dol. už kilogramą. Tradiciškai pigiausia ji buvo Estijoje - 2,21 dol. už kilogramą. Kilogramas kiaušienos Lietuvoje kainavo vidutiniškai 2,84 dol., Latvijoje - 2,74 dol., (nukelta į 7 psl.)

35-ASIS POLITINIŲ STUDIJŲ SAVAITGALIS LOS ANGELES, CA

Sausio 27-28 d. vyko Los Angeles frontininkų 35-sis politinių studijų savaitgalis. Programoje dalyvavo svečiai pasikaitininkai - Lietuvos ambasadorius Ispanijoje Vytautas Dambra, Seimo narė Rasa Juknevičienė ir Lietuvos buv. krašto apsaugos ministro pavaduotojas pulk. Romas Kilikauskas. Vietiniai kalbėtojai - dr. Algirdas

Kanauka, rašytoja Alė Rūta ir adv. Žibutė Brinkienė.

V. Dambra skaitė dvi pasikaitas: "Lietuvių tautos kelias į tikrąją demokratiją" ir "Tautos santarvės siekiant". R. Juknevičienė - irgi dvi: "Kodėl dešimtosios partijos pralaimėjo 2000 rinkimus" ir "Lietuvos pasirinkimas - saugi gerovė", o (nukelta į 6 psl.)

LIETUVA GINTŪSI IR BE NATO, TEIGIA LIETUVOS KARIUOMENĖS VADAS

Net jei Lietuva netaps NATO nare, jos kariuomenė bus pasiruošusi teritoriniam karui, sako Lietuvos kariuomenės vadas brigados generolas Jonas Kronkaitis. Lietuvos strateginis tikslas yra narystė NATO, tačiau, kaip pabrėžia J. Kronkaitis, norint į ją įstoti, reikia sukurti kariuomenę, kuri būtų pajėgi pati apsiginti, "kad to nereikėtų daryti lenkams, vokiečiams arba amerikiečiams".

Interviu dienraščiui "Respublika" generolas sakė, kad Lietuvos kariuomenės specialistai studijuoja čečėnų kovotojų partizaninio karo patirtį, tačiau, jo nuomone, ji ne visai tinka Lietuvai.

"Juk lietuviai ne musulmonai, mūsų visai kitoks požiūris į gyvenimą. Be to, ir sąlygos Lietuvoje visai kitos - nesame kalnuotas kraštas", - sakė J. Kronkaitis.

Kalbėdamas apie Lietuvos

Jonas Kronkaitis

šauktinių kariuomenės paruošimą teritoriniam karui, generolas akcentavo ne tik ginkluotės, bet ir gerai funkcionuojančios gynybos sistemos - ryšių, vadovavimo, transporto, medicinos, aprūpinimo - būtinybę.

"Mūsų kariai žinos, kur visa tai paimti, ir mažomis grupėmis išsidėstys visoje šalyje. Bus geri ryšiai ir, kai reikės, grupė galės (nukelta į 6 psl.)

POKARIS BE KARO

Alis Balbierius

Kadaise, gražiaisiais Atgimimo euforijos laikais, kai, regis, beveik visi Lietuvoje buvom lyg broliai ir seserys, Tomas Venclova viename straipsnyje rašė, kad dar pamatysime kapitalizmą su bjauriu veidu. Kažkodėl tie žodžiai, kurių darbar tiksliai ir pacituot negaliu, ilgam įsiminė. Prisiminiau juos didžiosios infliacijos metais, kai, dirbdamas vienoj lyg ir solidžioj Vilniaus redakcijoj ir gaudamas atlyginimą bei honorarą, uždirbdavau mažiau negu vidutinio brangumo viskio butelis. Tie žodžiai išplaukdavo iš pasamones, kai Lietuvoje prasidėjo plėšimų, vagysčių, žudynių, totalinio kyšininkavimo, pinigų plovimo ir daugybės kitų naujų subtilybių era. Apskritai progų prisimint tą "bjaurųjį veidą" tapo labai daug.

Tačiau ne apie kapitalizmą ar tikrąjį istorinį pokarį čia noriu kalbėti. Greičiau apie aliuzijas ir paraleles, kurias apie pokarį sukelia šiandienis gyvenimas kaime, tokiam, koks jis yra dabar. Kaimas man yra konkreti vieta, kurioje aiškiai matau ir jaučiu savo šaknis, ir tų šaknų būklė jaudina, kelią nerimą.

Aš nemačiau to tikrojo pokario. Pagaliau tai nėra toks dalykas, kurį būtina patirti, jei likimas lėmė tos patirties išvengti. Pokario dvasią, nuotaiką ir neviltis geriausiai išreiškia ne kraupioji statistika, mano kartai atsivėrus vos daugiau kaip prieš dešimtmetį. Anų laikų žmonių sielos pajautos, išgyvenimus ir

kančias, skurdą bene taikliausiai "sugavo" dvi naujos Romualdo Granausko knygos – "Gyvilėlių dainavimas" ir "Raudona ant balto". Paprastos knygos, atveriančios didelę dvasinę tiesą ir pajautas. Tačiau šiandien mes gyvename iš tiesų "įdomiais laikais", tad "gyvilėlių dainavimas" ir pokariškos nuotaikos buvusioje sakralinėje kaimo erdvėje atsikartoja visai dėl kitų priežasčių. Ir tų atsikartojimų, paralelių, panašybių jau antrą dešimtmetį atsikuriančioje valstybėje yra ganėtinai per daug, tad iš tiesų galim kalbėti apie savotišką šių dienų pokarį kaime be karo.

Apskritai vėta susimąstyt, koks dabar kaimo įvaizdis mūsų samonėje? Daug kas pasikeitė ir dar sparčiau keisis, braškant senosioms, per šimtmečius išbandytoms vertybėms ir kuriantis naujosioms vertybėms bei pseudovertybėms. Žvelgi – lyg ir tas pats dangus, tie patys žmonės, bet kažkodėl vis dėlto visai kitokie – ir tie žmonės, ir tas dangus. Daugeliui naujųjų politikų, valdininkų ir naujajų turgiška trinka, istorijos prirakinta prie kojų "žengiant" į Europą, pasaulį, verslą ir demokratiją. Žengiant per galvas tų, kuriems pinigai, turtas ir valdžia tėra tik dalis didžiųjų pasaulio vertybių, bet jokiū būdu ne esminės. Kai kas slapta pagalvoja ar pajaukiau – gerai būtų, kad išmirtų bent pusė tų kaimiečių

ir pensininkų... Kiek problemų iškart išsispresėtų!

Kaimas šiandien toks pat margas kaip ir visa Lietuva. Margas savo skurdo ir turto kontrastais, žmogaus prigimties šviesumui ir bjaurumui. Bet vis dėlto dažniau kyla kažkoks skurdo, netvarkos, apleisties, net chaoso įvaizdis. Regis, kaimas baigia prarast savo sakrališkąją misiją; tą sakrališkumą žudėm patys, žudėm padėdami svetimų idėjų, žudom toliau ir šiandien – ir dėl savo pačių kvailumo, ir tiesiogiai ar netiesiogiai skatinami tūkstančio įvairiausių aplinkybių, pirmiausia – socialinių ir ekonominių. Kaimas praranda savo bendruomenės vientisumą, ramybę, net tikėjamą derliaus galia. Kaimas svetimėja taip kaip ir miestas, o naujųjų laikų "elitas" jau pradeda užmiršt, iš kur dar taip neseniai visa Lietuva atėjo, kur buvo išsaugota gimtoji kalba, etnokultūra kaip visos dabartinės kultūros šaknų šaknys. Be viso to tarp kaimo ir miesto sparčiai gilėja pragyvenimo lygio, informacijos, technologijų, išsilavinimo lygmenų prarajos – šitokių kontrastų nėra jokioje normalioje Vakarų Europos šalyje. Ir panašu, kad šie mūsų kaimo ir miesto kontrastai dar ilgą laiką tik gilės, taps socialiai ir dvasiškai vis skaudesni.

Kas bus su tuo kaimu, niekas nieko nežino, o kokia nors futurologija bent artimiausiai ateičiai mūsų šaly yra visiškai nebūdingas reiškinys. O šiame netikrumo, nežinomybės fone kažkaip labai aiškiai išlenda tos pokariškos paralelės. Nes daug kas kaime, ypač nuosalesniuose

vienkiemiuose, šiandien iš tiesų gyvena kaip pokaryje. Turiu galvoje žmonių baimes, nuotaikas, skurdą, psichologinį beviltiškumą. Ir nors sribai jau beveik išmirė ar giliai išsislapstė, jų vieta mikliai užėmė vagys, plėšikai, žmogžudžiai ir kankintojai. Šiandien kaime žmogus nebesijaučia saugus; gasdina kaimiečius ir tikri įvykiai, kurių apstu kiekviename šalies kampe, lyje, ir žiniasklaidoje eskaluojamos žiaurybės. Žiauri tai tiesa, o ir žiniasklaidai reikia valgyt, išgyvent. Tik girdim ir skaitom – paprovė, kankino verdančiu vandeniu, įkaitintais lygintuvais, badė peiliais ir kapojo žmones it malkas kirvukais, smaugė laidais, laužė kaulus ir taip be galo. Ir ne sribai tai daro, o savi, laisvos ir nepriklausomos šalies gyventojai, neretai net netolimi kaimynai. Ir tai ne pavieniai reiškiniai, o veik masiniai, kasdieniai – žmonių neviltis, skurdas išsiveržia nesuvaldomu žiaurumu, kartais tokiu beprasmiu ir jokia logika nepaaiškinamu. (2000-aisiais šalyje užregistruota 82,370 nusikaltimų, tarp jų 18,282 – traktuojami kaip sunkūs – o kiek dar smulkių vagysčių ar chuliganizmo, įsilaužimų, apie kuriuos nutyli ir statistika, ir patys nukentėjusieji). Žmonės tiesiog pradeda sirgti homofobija – kiekvienas svetimas žmogus gali būti plėšikas, vagis arba dar kas nors blogiau. Ir ta homofobija tiek kaime, tiek mieste ne iš piršto laužta, o iš gyvo gyvenimo. Baimė, nesaugumo jausmas, nepritekliai žaloja žmonių psichiką ir sveikatą, o nuo kaimo visi toli – ir augsaburniai

politikai, ir policija. Apskritai politikai kaime dažniausiai pasirodo tik tada, kai jiems patiems reikia "balsų".

Kaip priedas prie smurto baimės, ir kaime, ir visoj šaly pučia niekad nenurimstantis vagysčių vėjas. Jau beveik neteko girdėt, kad būtų nors vienas žmogus, iš kurio namų ar kišenų kas nors nebūtų pavogta. Kaimo žmogus kartais išdrįsta pasipriešinti šautuvu, kirviu ar šakėmis, nes besilaužiantys į namus plėšikai gali ir dėl keliasdešimties litų užmušti ar negyvai nukankinti. Sutikime, kad toks pasipriešinimas šiandien tampa tikru didvyriškumu, ir reikėtų tokiems žmonėms įteikti medalius ir ordinus. Nes tas, kuris drąsiai gina save ir savo namus, esant reikalui gins ir tėvynę, ką įrodė ir pokario rezistencija, o ne gražiai marširavusi armija.

Pokarį kaime dar ypač primena visoj Lietuvoj į akis krintančių griuvėsių, apleistų pastatų gausa. Jie visur – ir nuošalybėje, ir šalia paradinių valstybės greitkelių. Ar koks nors statistikos valdininkas suskaičiavo, kiek stūkso "kolchozų" fermų ir kitų statinių griuvėsių, kiek šaly pūna,irsta nebegyvenamų, apleistų sodybų, ypač vienkiemų? Griuvėsių gausa yra karo požymis, bet mes su niekuo nekariavom, ne taip, kaip Balkanuose

ar Čečėnijoje. Išvažiuoji kur nors į normalią šalį ir kartais specialiai dairaisi, kiek gi pamatysi apleistų, sugriuvusių pastatų – retai pamatai, o pamačius net širdis apsidžiauga... Kaimiškas peizažas be griuvėnių, be šiukšlynų, be apleistų sodų ir užversėtų šulinių toks neįprastas mūsų akiai, svetimas. Kaip ir pokaryje, ir šiame tūkstantmetyje nežinome, kada baigsis sodybų tuštėjimo metas. Ir gyvenama mūsų kaime dažnai kaip kokiame natūriname ūkyje – gelbsti tai, kas užauginama, o duonai ir druskai šiaip taip sugraiboma iš pensijų ir pašalpų, pardavus kokį gyvilėlį ar pieną. Darbo nėra, ir tai verčia kartais su nostalgija prisimint buvusius "kolchozus", ir tą nostalgiją ne vienam išgrauš tik mirtis. Einama uždarbiaut pas labiau pasiturinčius ar tuos, kurie suseno ir patys nebepajėgia tvarkyt ūkelio. Pradėt kokį nors smulkų verslą beveik neįmanoma; tam reikia šioio tokio kapitalo, kurio nėra; tam reikia rinkos, kuri tokioj ekonominėje situacijoje apmirusi, pagaliau tos rinkos labai toli nuo vienkiemų ir kaimelių, o garantijų, kad iš to verslo kas nors išeis – jokių. Taip kaime kaip nuodas kaupiasi neviltis, skurdas, abejingumas, žmogus per dažnai priverčiamas užsidaryt į

(mukellta i 6 psl.)

"Western Union" jums siūlo nemokamą

minučių Tarptautinį Telefono Pokalbį*

kad galėtumėt pasikalbėti su savo artimaisiais.

Iki kovo 22, 2001, jūs galite pasinaudoti 5-minučių nemokamu telefono pokalbiu, kiekvieną kartą pervedant pinigus per Western Union. Naudokitės proga paskambinti savo artimiesiems bet kur pasaulyje.

- 1 Naudokitės Western Union paslauga persiųsti pinigus į bet kur už Jungtinių Amerikos Valstijų ribų.
- 2 Instrukciją rasite ant kvito.
- 3 Naudokitės proga paskambinti ir bendrauti su savo artimaisiais.

JAV ir Kanadoje, teiraukitės

1-800-325-6000

www.westernunion.com

** Paslauga negalioja, pervedant pinigus į Kanadą. Taip pat, pervedant pinigus iš miestų: Boston, Denver, Raleigh Durham ir Seattle.

WESTERN UNION | MONEY TRANSFER

Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyjeSM

* Negalioja kur uždrausta. Sužinoti telefoninio pokalbio taisykles, kreipkitės į Agentą.

© 2000 Western Union Holdings, Inc. Visos sąlygos išleka. "Western Union Money Transfer and design" ir "Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyje" yra registruota ir/arba naudota JAV ir kitose šalyse. Pinigų pervedimas į užsienį taip pat į Moksiką Pinigų keitimo kursas nustatytas Western Union arba Telecomm, įskaitant pervedimo mokesčius. Kainos gali keistis be pranešimo. Telefono paslaugos suteiktos "Voz Pacific Communications Inc." su dabar galiojančiais tarifais.

CENTURY 21 GEMINI LLC, 1283 Broad Street, Bloomfield, NJ 07003, didžiausia pasaulyje nekilnojamo turto kompanija siūlo jums savo paslaugas perkant, parduodant namą, nuomojant butą, ieškant patalpų biznui šiaurinėje New Jersey dalyje. NJ Licensed Real Estate agentė Jurgita Banytė maloniai kviečia kreiptis telefonu: (973) 441-5762 arba (973) 429-7400, arba e-mail jbyante97@hotmail.com Profesionalus aptarnavimas garantuotas!!!

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniui pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979. E-mail: laisvesziburys@aol.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379

PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150

- TAI MŪSŲ VIENITELĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS
JONAS
1933+1976

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

**Ar liks Lietuvoje
lietuvių?**Poetas Justinas Marcinkevičius viena
proga nesenai sakė su baimė laukias tos
tiesos, kurią gali atskleisti artėjantis
visuotinis Lietuvos gyventojų surašymas.Oficialioji Lietuvos statistika jau nuolat primena, jog neilgtrukus
prasidėsiantis surašymas gali atskleisti karčią tiesą - gal gyven-
tojų Lietuvoje nebėra net trijų milijonų.Nesame vieni. Gimstamumas, keičiantis žmonių gyvenimo bū-
dai, mažėja visoje Vakarų Europoje. Ten kuo toliau, tuo mažiau
patrauklu kurti šeimą. Faktai nedžiugina: Lietuvoje per keletą metų
nesantuokinių vaikų skaičius išaugo apie 20 proc.; kas šeštas
kūdikis yra nesantuokinis. Lietuvoje, kaip ir išsivysčiusiose Vakarų
Europos šalyse žmogus, kaip individas, labiau užsiėmęs savimi,
jam rūpi išsivirti darbo rinkoje, patirti gyvenimo malonumų,
be to, įvairios apsauginės priemonės leidžia išvengti nštumo. Kita
vertus, esama nuomonės, kad kol Lietuvoje gyvenama tokia
skurde, gimstamumo mažėjimą grįsti vien vertybių pasikeitimu taip
pat būtų naivu. Ekonominiai veiksniai irgi akivaizdžiai veikia gim-
stamumo mažėjimą.Pastebėta, kad gyvenimas nesusituokus populiariesnis tarp aukš-
tesnio išsimokslinimo, didesnes pajamas, prestižiškesnį darbą tu-
rinčių jaunuolių. Tai yra besiformuojantis vadinamasis viduriny-
sis sluoksniš.Vidurinis Lietuvos gyventojų sluoksniš pirmiausia rūpi, kaip
apsirūpinti būstu, ir tik po to galvoti apie santuoką ir vaikus. Tuo
tarpu tie jaunuoliai, kurie turi pinigų, tuokiasi negalvodami apie
ateitį. Tie, kurie gyvena iš pašalpų, taip pat daug negalvoja. Todėl
Lietuvoje gausiausias yra asocialios ir neturtingos šeimos. Vai-
kai tokiems žmonėms tampa priemone pagerinti materialinę padėtį.Remiantis Lietuvos Filosofijos ir sociologijos instituto duome-
nimis, visos pokomunistinės šalys, pereinančios į rinkos eko-
nomiką, gimstamumo požiūriu „nėrė į duobę“. Latvijoje ir Esti-
joje gimstamumo rodikliai dar prastesni negu Lietuvoje, nors iš
Baltijos šalių lietuvių padėtis sudėtingiausia: statistškai vienai
šeimai šiuo metu tenka tik 1,3 vaiko.Gimstamumo mažėjimą lemia gilieji Lietuvos visuomenės po-
kyčiai, o ypač vertybių kaita. Pablogėjusi ekonominė padėtis ir
nežinia, ar turėsi rytoį darbą, ar gausi atlyginimą, verčia jau-
nimą labai racionaliai žiūrėti į gyvenimą. Be to, labai plinta visu-
menės individualizacija - kiekvienas atsako už save. Tą skatina
rinkos ekonomikos sąlygos.Prie demografinių veiksnių blogėjimo prisideda ne tik sumažėjęs
gimstamumas ir padidėjęs mirtingumas, bet ir emigracija. Spėja-
ma, kad per pastaruosius metus iš Lietuvos yra emigravę apie
220-230 tūkst. lietuvių, arba per 13 proc. visų mokesčių mokančių
piliečių. Tai daugiausia jauni ir aktyvūs žmonės. Ši 230 tūkst.
žmonių emigracija kraštui kainavo, vertinant pagal mokslo bei
mokymo išlaidas ir prarastą bendrąjį vidaus produktą vienam
gyventojui, 9,4 mlrd. Lt tautinio turto.Visos Europos šalys pastebi, kad pagrindinis gimstamumo
didėjimą lemiantis veiksnys - garantuotas darbas. Būtina sudary-
ti sąlygas, kad jaunimas galėtų dirbti ir užsidirbti, tada nereikės
dirbtinai gerinti demografinės padėties.Kai kurių Lietuvos mokslininkų įsitikinimu, demografinė krizė
yra daug baisesnė negu bankų krizė, nes bankų krizė praeina per
3-5 m., o demografinė krizei įveikti reikia 20-25 m. Jei nebus
skatinamas gimstamumas, po 20 m. nebus kas uždirba pensijas.
Juk jau dabar Lietuvoje vienas dirbantysis išlaiko 0,8 pensininko.**MINDAUGAS ŽIUKAS**

1

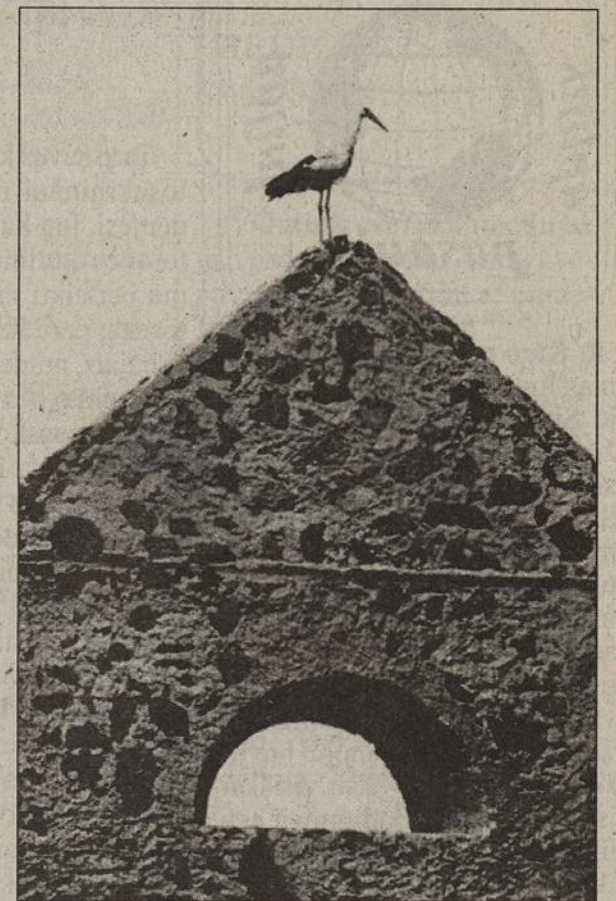
**KGB prieš Vilniaus moksleivius
devintojo dešimtmečio pradžioje**Šio darbo tikslas - atskleisti represinių organų kovą su Vilniaus
moksleivių antisovietiniu pasipriešinimu. Vilniaus miestas pa-
sirinktas kaip respublikos sostinė, kuriai LSSR KGB visuomet skir-
davo daugiau dėmesio, o moksleivių antisovietinė veikla čia buvo
viena aktyviausių.Pagrindinis informacijos šaltinis rašant darbą buvo Lietuvos
ypatingasis archyvas (buvęs LSSR KGB archyvas).Neatsiejama totalitarinės diktatūros valstybės valdžios išraiš-
ka yra represiniai organai ir jų sukurta struktūra. Šiandien skir-
iamas didžiulis dėmesys represinių struktūrų darbuotojams, pa-
čioms represinėms struktūroms, tačiau dar trūksta išsamų moks-
linių tyrimų; ypač tai pasakytina apie vieną iš LSSR KGB veik-
los epizodų - „kovą su nacionalizmu ir antisovietine veikla“, ku-
rioje aktyviai dalyvavo jaunimas ir konkrečiai moksleiviai. Kada-
gi didžioji dalis LSSR KGB archyvų buvo išvežti į Rusijos Fe-
deracijos gilumą, todėl sunku nuodugniai išanalizuoti KGB veik-
lą prieš moksleivius. Šia tema yra išleista J. R. Bagušausko kny-
ga apie jaunimo pasipriešinimą ir jo slopinimą. Joje autorius
išsamiai analizuoja jaunimo kovą ir KGB veiklą prieš jaunimą,
bet daugiau dėmesio skiria pirmiesiems pasipriešinimo dešimt-
mečiams. Devintojo dešimtmečio pirma pusė pasirinkta neatsi-
tiktinai. Tuo laikotarpiu Sovietų Sąjungoje brendo socializmo
krizė, LSSR stiprėjo ir gilėjo ekonominė krizė. Tarptautinėje**Žemės diena - 2001**

Alis BALBIERIUS

„Ir rupūžė yra pats didžiau-
sias šedevras“- šitaip praėjusiame tūkstant-
metyje, daugiau kaip prieš šimtą
metų poemoje „Daina apie sa-
vę“ rašė amerikiečių poetas
Walt Whitman. Neatsitiktinai
kiekvienų metų Žemės dien-
nos proga prisimenu būtent
W. Whitmaną. Nes ir ši viena
jo eilutė puikiai išreiškia
šiuolaikines estetines ir etines
nuostatas gyvosios gamtos
atžvilgiu. Rašė jis tais laikais,
kai žodis „ekologija“ buvo
nežinomas, o šiandien žmoni-
ją kamuoja globalinės eko-
logijos problemos tegalėjo pri-
sisapnuot tik kaip košmaris-
kas sapnas. Amerikiečių poetas
dar XIX amžiuje dainavo apie
vieningą Žemės planetą, apie
vieningą žmoni-ą ir gamtą.
Amerikiečių poeta prisimenu ir
dėl to, kad būtent JAV prieš
31 metus balandžio 22-ąją įvy-
ko pirmoji Žemės dienos akci-
ja, netikėtai davusi rimtą
postūmį ekologinių problemų
viešumui ir jų sprendimui ne
tik toje šalyje, bet ir visame pa-
saulyje. Tačiau tik po sovietinė-
s imperijos sugriuvimo Že-
mės dienos idėja atkeliavo į
Lietuvą ir čia tapo sava pir-
miausia gamtosaugos entuziastų
gretose.Apie Žemės dieną ir jos idė-
jas Lietuvoje pirma kartą gan
nedrąsiai prabilta 1989 metais.
Tai ypatingi istorinio ir dvasi-
nio lūžio metai, tolstantys tolyn
į istorijos gelmę Atgimimo var-
du. Tais laikais Lietuvoje vei-
kė platus ir stiprus Lietuvosžaliųjų judėjimas, iš JAV „at-
nešęs“ į mūsų kraštą Žemės
dienos idėją ir jos vėliavą, kuri
1990 metais buvo įteikta LR
Aukščiausiosios Tarybos - At-
kuriamojo Seimo vadovui. Pla-
čiau Žemės diena pirmąsyk
paminėta žaliųjų judėjimo
renginiuose Vilniuje, Kaune ir
Klaipėdoje. Nuo tų metų balan-
džio 22-osios Žemės diena
pirmąsyk buvo įrašyta į lietu-
viškus kalendorius. 1992 metais
kovo 20-ąją - pavasario lygia-
dienio proga Žemės dienos vė-
liava pirmąsyk iškelta prie LR
parlamento - nuo tada šią pa-
saulinę šventę pripažino ir nau-
joji nepriklausomos Lietuvos
valdžia. Dabar kasmet Žemės
diena minima nuo pavasario ly-
giadienio iki balandžio 22-os-
ios. Jai skirti renginiai, akcijos,
talkos, konkursai vyksta prak-
tiškai visuose didesniuose Lie-
tuvos miestuose ir miesteliuose.Per dešimt nepriklausomy-
bės metų Žemės diena Lietuvo-
je prigijo lyg jaunas, nesenai
pasodintas, kas pavasarį vis
daugiau šakelių praskleidžian-
tis medis. Ji dar netapo labai
masine, tačiau ir tie tūkstančiai
žmonių, įvairiuose krašto kam-
peliuose paminintys šią datą,
gražiai prisilieja prie tų šimtų
milijonų pasaulio piliečių, svei-
kinančių Žemės dieną visoje
planetoje.Medžių sodinimas ir inki-
lų kėlimas, koncertai, parodos
ir eisenos miestų gatvėmis,
moksleivių piešinių ir raši-
nių apie Žemę konkursai, tal-kos - visi šie ir
kiti renginiai pri-
mena lietuviams
ne tik savas, bet
ir globalines eko-
logijos proble-
mas. O pusę am-
žiaus buvusiai
izoliuotai visu-
menei toks su-
vokimas, pasijau-
timas gyvybiš-
kai svarbia viso
pasaulio laštele
yra tiesiog bū-
tinai kaip gūr-
kis gaivaus lais-
vės oro.Esu tikras, kad
Žemės dienos
idėjos padeda
Lietuvai ir lietu-
viams darniau
įsiliesti į Europos
ir pasaulio bend-
riją, skatina mąs-
tyti plačiau, at-
sikratyti provin-
cialumo.Žemės planetos kaip vienin-
go gyvo kūno visatoje suvoki-
mas ir protu, ir jausmais šalyje
dar gana naujas. Reikia galvoti
ne tik apie save ar savo kraštą,
bet ir apie visą Žemę, siūsti jai
šviesius ir gerus palinkėjimus,
kad išliktų gyva.Gaila, kad Žemės dienos
proga ekologijos problemoms per
mažai dėmesio skiria valdžia ir
masinės žiniasklaidos prie-
monės. Tai įrodo konceptu-
alesnės šalies ekologinės poli-
tikos stoką. Žemės dienos orga-
nizatoriai - tai daugiausia veik-
lios ir energingos asmenybės -
visuomeninių organizacijų ly-
deriai, pedagogai, gamtosaugos
entuziastai, miškininkai, o ak-
tyviausi dalyviai - jaunimas.

Piketas prieš miškų naikinimą Lietuvoje

V. Kapočiaus nuotr.

Pavasaris

A. Balbieriaus nuotr.

Tačiau nereiktų pamiršti, kad
daug gamtosaugos, ekologijos
dalykų šiandien Lietuvoje dar
sunku realizuoti dėl nelengvos
ekonominės būklės. Kartu tai
sąlygoja ir mažesnį ekologinį
visuomenės aktyvumą.Mes pasitinkame šią Žemės
 dieną kaip pirmąją šio naujo
tūkstantmečio ekologinę datą. Ji
simboliškai mums vėl prime-
na, kad būtent šiame tūks-
tantmetyje iš esmės spėsime
tik žmonijos, tiek planetos liki-
mas. Esminis, hamletiškas
klausimas - išliksime ar susi-
naikinsime? Bet visi dar turime
viltį, kad beprotiškai sparčią
civilizacijos raidą dar galime
bent šiek tiek sutaukyti su gam-
ta, su mūsų pačių gamtiškąja
prigimtimi. Gamtą turim pri-
pažinti kaip lygiavertę žmo-
gaus partnerę - tiek jos visumą
- biosferą, tiek jos komponent-
tus - augalų ir gyvūnų rūšis.
Kad gamta yra vertybių verty-
bė, mums primena ir amerik-
iečių poetas Walt Whitman:„Aš tikiu, kad žolės lapas
nėra menkesnės reikšmės už
žvaigždžių skriejimo kelius,Ir skruzdėlė yra lygiai puiki,
ir smėlio grūdelis, ir nykš-
tuko kiaušinis,Ir rupūžė yra pats didžiau-
sias šedevras“.Šiandien vien tikėjimo, vien
suvokimo nebeužtenka. Atėjo
tiek visos žmonijos, tiek kiek-
vieno žmogaus didžiosios atsa-
komybės metas. Atsakomybės
už ateitį, už Žemės planetą, už
kiekvieną skruzdėlę, rupūžę ir
medžio lapą.arenoje socializmas vis labiau buvo vertinamas nepalankiai, di-
dėjo Vakarų valstybių priešiškus Sovietų Sąjungos atžvilgiu. Antra
vertus, tuo pat metu Sovietų Sąjungoje brendo reformų idė-
jos, nors tai jokiū būdu neatspindėjo represinių organų veikloje.
Įžvelgdama priešiškių valstybių antvisuomeninę veiklą KGB
stiprino vidaus kontrolę, ir moksleiviai sulaukė griežtesnio sau-
gumo komiteto dėmesio bei kontrolės.**KGB struktūra**Prieš pradėdam kalbėti apie tai, kaip KGB persekiojo moks-
leivius, derėtų trumpai apžvelgti KGB struktūros formavimąsi.
Okupavus Lietuvą jau 1940 m. birželio 19 d. pradėta formuoti
valstybės saugumo tarnybą pagal SSRS saugumo tarnybų mode-
lį. Po kelių formavimosi etapų - iš pradžių NKVD-NKGB, vė-
liau MVD-MGB - 1954 m. balandžio 7 d. buvo įkurtas LSSR
KGB prie Ministrų Tarybos.LSSR MVD 4-osios valdybos pavyzdžiu (pagrindinė jos funk-
cija - slapta politinis sekimas) buvo sukurta LSSR KGB 4-oji
valdyba. Svarbiausias KGB 4-osios valdybos uždavinys buvo
atskleisti nacionalistinio pogrindžio ir antisovietiški nusiteiku-
sių Lietuvos gyventojų ryšius su „emigraciniais centrais“. Keičian-
tis išsivijęs politikų nuostatomis dėl rezistencijos Lietuvoje formų
bei metodų, kartu kito ir KGB veiklos profilis: nuo šeštojo dešimt-
mečio vidurio (ypač po garsiojo Nikitos Chruščiovo pranešimo
XX partijos suvažiavime 1956 m. pradžioje) mažiau dėmesio skir-
riama represinėms priemonėms, daugiau - „profilaktikai“. Iki
1960 m. jaunimą (taip pat moksleivius) kuravo LSSR KGB 4-os-
ios valdybos 1-asis skyrius. 1960 m. kovo 20 d. 4-oji valdyba bu-
vo panaikinta ir tapo LSSR KGB 2-osios valdybos 2-uoju sky-
riumi. Šio skyriaus pagrindinės funkcijos beveik atitiko buvusios
4-osios valdybos funkcijas. Skyrius veikė daugiausia tarp ne-
priklausomos Lietuvos politinių lyderių, buvusio „nacionalistiniopogrindžio“ vadų ir aktyvistų, visų konfesijų dvasininkų, in-
teligentų ir jaunimo; svarbiausias skyriaus uždavinys buvo atsk-
leisti „antisovietines organizacijas ir grupes“. 1967 m. rugsėjo mė-
nesį 2-osios valdybos 2-asis skyrius pertvarkytas į LSSR KGB 5-
ąją („ideologinės kontrvaldybos“) skyrių. Taip vėl atsirado tik
politiniam persekiojimui skirtas savarankiškas KGB padalinys.
1979 m. LSSR KGB 5-asis skyrius buvo pertvarkytas į 5-ąją tar-
nybą, kuri veikė iki 1989 m. lapkričio mėnesio (tada buvo per-
tvarkyta į „Z“ tarnybą). Pagrindinis tarnybos uždavinys slaptuose
KGB įsakymuose suformuluotas taip: „kova su nacionalizmu ir
antisovietine veikla“. 5-oji tarnyba dar buvo suskirstyta į tris sky-
rius. 1-asis skyrius veikė tarp studentų, moksleivių, kūrybinės in-
teligentijos ir „neorganizuoto jaunimo“. 2-asis skyrius operaty-
viai sekė buvusius „buržuazinės Lietuvos autoritetus“, grįžusius
iš tremties ar kalėjimų „valstybinius nusikaltėlius“, vykdė „ak-
tyvias operacijas“ prieš lietuvių išsivijęs organizacijas ir užsienio
radijo stočių lietuviškąsias sekcijas; analizavo ir apibendrino
„ideologinės kontrvaldybos“ rezultatus, rengė rekomendacijas,
kaip didinti to darbo efektyvumą, „organizavo“ „ideologinę
kontrvaldybą“ Vilniaus mieste ir rajone. 3-iasis skyrius turėjo
demonstruoti ir nutraukti „reakcingos katalikų dvasininkijos,
bažnytininkų ir sektantų antisovietinę veiklą“, stengėsi „užkirsti
kelį“ nelegalių „klerikalinio nacionalistinio turinio“ leidinių
spausdinimui, „Vatikano ir klerikalinės emigracijos vykdomai
ideologinei diversijai, nukreiptai į respubliką“.Derėtų tarti kelis žodžius ir apie LSSR KGB miestų skyrius.
1967 m. rudenį, panaikinus KGB įgaliotinių miestams ir rajonams
įstaigas, keturiuose didžiausiuose Lietuvos miestuose (išskyrus
sostinę Vilnių) buvo įkurti LSSR KGB miestų skyriai. Vilniaus
miestą ir Vilniaus rajoną nuo 1967 m. iki 1981 m. rudens aptar-
navo centrinis LSSR KGB aparatas, taigi sostinėje specialaus KGB
padalinio nebuvo. Toks padalinys Lietuvos sostinėje atsirado 1981
(nukelta į 4 psl.)

■ Karo nusikaltimais kaltinamas Jugoslavijos pilietis Blagoje Simič kovo 12 d. pasidavė Jungtinių Tautų (JT) karo nusikaltimų tribunolui Hagoje. B. Simič ieškomas dėl nusikaltimų, padarytų per Bosnijos karą tuo metu, kai buvo Bosnijos Šamacio miesto meras. Įtariamojo advokatas sakė, kad jis yra pirmasis Jugoslavijos pilietis, savanoriškai pasiduodantis JT Tarptautiniam Tribunolui buvusiai Jugoslavijai. "Esu visiškai įsitikinęs savo nekaltumu ir esu tikras, kad tai įrodysiu", - teigė B. Simič. Tarptautinė bendrija primygtinai ragina Jugoslavijos, kurią dabar sudaro tik Serbija ir Juodkalnija, naująją reformatorių vadovybę pradėti bendradarbiauti su Tribunolu. Jei iki šio mėnesio pabaigos Jugoslavija neparodys tokio ryžto, jai gresia JAV ekonominės sankcijos. JT Tarptautinis Tribunolas buvusiai Jugoslavijai kaltina B. Simičių nusikaltimais žmoniškumui, šiurkščiais Ženevos konvencijų ir karo įstatymų bei papročių pažeidimais. Jis ir dar keli asmenys, manoma, suplanavo ir įgyvendino etninio valymo kampaniją Šmace 1992 metų balandį, kai miestą užėmė serbų pajėgos.

■ Prasidėjus vienam didžiausių potvynių Ukrainoje jau žuvo 6 žmonės. Po vandeniu atsідūrė dešimtys tūkstančių hektarų žemės. Ukrainos valdžia nelaimės zonoje paskelbė nepaprastąją padėtį. Į Užkarpatę siunčiami papildomi kariuomenės daliniai. Šiuo metu skubiai statomi apsauginiai pylimai. Kariams padeda vietiniai gyventojai.

■ Naktį į kovo 9 d. Kolumbijos sostinėje Bogotoje galiojo komendanto valanda visiems vyrams. Lietuvių kilmės meras Antanas Mockus įvedė ją vienai nakčiai norėdamas sumažinti nusikalstamumą. Ekspertimentas pasiteisino. Pasak policijos, 6 mln. gyventojų mieste naktį nebuvo užregistruota viena žmogžudystė. Tuo tarpu ciline penktadienio naktį čia paprastai įvykdomi 5 nužudymai. Užsienio žurnalistai vyrai, norėję susiviesti šį eksperimentą, meryjoje gavo specialius leidimus. Tačiau leidimai neapsaugojo nuo moterų, kurios varė vyrus iš barų bei laistė vandeniu ir apmėtė miltais.

Tautosakos cenzūra

IGNAS NARBUTAS

Tarp savęs kalbėdamiesi tautosakininkai neretai atkreipia dėmesį, jog kai kurių tikrų tautosakos kūrinių beveik negalima perteikti raštu. Žodinė tautosaka, perteikiant ją užrašytais žodžiais, pradeda gyventi kitoki gyvenimą, nes prarandamas ryšys tarp pasakotojo ir klausytojo, nebelieka balso, tonacijos, gestikuliacijos ir kitų papildomų elementų. Tautosakos rinkėjai ir leidėjai su šiais keblumais susidūrė nuo pat folkloristikos atsiradimo. Kaip, pavyzdžiui, užrašyti švilpimą, kuriuo darbininkai išreiškia savo požiūrį į patrauklias moteris? Popieriaus lape neįmanoma perteikti to emocinio krūvio, kurį patiria girdintysis. Kaip užrašyti nepriartimo garsą, kuris išgaunamas liežuviu spragtelint į gomurį? "Cik, cik" tėra silpna tikro garso imitacija, kaip pasakymas: "Ir jis parodė nepadorų gestą".

Atskirų socialinių sluoksnių ar regionų kalboje būna gausu tokios prasmės, apie kurią knygoje galima tik užsiminti. Pavyzdžiui, Jacobas ir Wilhelmas Grimm'ai dejavo dėl jų surinktų pasakojimų tekstūros ir prasmės praradimo, verčiant juos iš vietinių tarmių į rašytinę vokiečių kalbą. Kaip to nepasitenkinimo pavyzdį jie išspausdino saujelę pasakų vietinėmis vokiečių tarmėmis, bet dauguma jų pasakojimų yra perteikti paprastai, literatūrine ir gramatiškai korektiška rašytine vokiečių kalba.

Pasakojimo perteikimas rašytine kalba dar paaštrėja, kai susiduriama su žodžiais ir veiksmais, kurie pagal nusistovėjusias normas yra "nespausdinotini". Anksčiau arba vėliau kiekvienas, renkantis tautosaką tarp paprastų žmonių, susiduria su tokia kalba, gestais ir įvykiais, kurie nepasizymi delikatumu ar yra netgi draudžiami.

XIX a. pradėjus spausdinti tautosakos rinkinius, medžiagos pateikimo standartai buvo perdėm atsargūs, netgi skrupulingi. Nors ankstyvesniais laikais išspausdinti anekdotų rinkiniai buvo begėdiškai stačiokiški, XIX a. - XX. pradžios leidėjai buvo rūpestingi. Beveik visi jie išmesdavo arba koreguodavo vietas ar žodžius, laikomus obsceniškais. Moralieji mokslininkai nematė prieštaravimų tarp bandymų išsaugoti kultūros vertybų ir vulgarbių vengimo. Beveik kiekviename iš gar-

siausių pasakų rinkinių galima rasti šito reiškinių pavyzdžių. 1819 m. brolių Grimmų pasakų ("Kinder- und Hausmärchen") leidimo įvade pažymėta, kad iš jo yra pašalinti posakiai, nederami vaikams. Tokių pavyzdžių yra gana daug. Hansas Christianas Andersen savo pasakų ir istorijų 1874 m. leidimo pastabose nurodo, jog "Kiauliagarnys" turi bendrą bruožą su sena danų pasaka, bet vaikystėje jo girdėtoji versija visiškai netinkanti spaudai. Apsaugant Giovanni Francesco Straparolos rinkinio "Juokdaryškos naktys" 1891 m. vertimo į anglų kalbą skaitytojus nepadorios vietos išverčiamos į prancūzų kalbą. Tai, leidėjų nuomone, turėjo padėti skaitytojus apsaugoti nuo neigiamos šių pasakų įtakos (neišsilavinusius - prancūzų kalbos nemokėjimas, išsilavinusius - jų išsiauklėjimas).

Net žinomų rašytojų knygos nebuvo apsaugotos nuo cenzūros. Boccaccio "Dekameronas" pagal pavadinimą ir akivaizdžią sandarą turi būti 100 pasakojimų, tačiau kai kuriuose leidimuose yra tik 99. Pralaidžiama kai kuriems "moralieji" leidėjams per atvirą dešimtoji trečiosios dienos istoriją ("Alibechas vėją vėlinia atgal į pragarą" - AT 1425).

Netgi tautosakos tyrinėtojai, kurių mokslas priklauso nuo objektyvaus duomenų fiksavimo, pasiduoda tendencijai nutylėti sužetą arba jo dalį. Pavyzdžiui, A. Aarne ir S. Thompsonas, didžiausią tautosakos sistemintojai, susilaikė nuo daugumos erotinių sužetų, su kuriais susidūrė, aprašę, neretai kataloge juos žymėdami tik numeriu ir žodeliu "obsceniškas" (pavyzdžiui, AT 1546*, 1549*, 1580*).

Pasaulinė pasakų leidyklos praktika žino ir kitokio elgesio pavyzdžių. Ne visos draudžiamos temos buvo nutylimos. Broliai Grimm'ai, kurie iš publikuojamų pasakų "rūpestingai pašalino vaikams nederamus posakius", išspausdino pasaką Nr. 65, kurios sužeto centre yra tėvo ir dukters incesto tema, ir pasaką Nr. 95 ("Senasis Hildebrandas"), apie neskaisčius šventiko ir valstiečio žmonos ryšius. Aleksandras Afanasjevas, brolių Grimmų amžininkas, įvairiuose rinkiniuose nuo 1855 iki 1873 metų išspausdino 640 liaudies pasakų. Kaip ir broliai

Grimmai, autentišką tautosaką jis persakė paprasta literatūrine kalba. Tokia forma pasakos buvo perteikiamos ištisą šimtmetį po jo. Tačiau, priešingai nei broliai Grimm'ai ir kiti Vakarų tautosakininkai XIX a., Afanasjevas nebijojo akivaizdžiai nepadorių sužetų ir kalbos. Rusijoje išspausdintos jo pasakos buvo gana nekaltos, bet jis paliko ir obsceniškų pasakų rinkinių. Jie buvo išvežti į užsienį, ir 1872 m. šios pasakos buvo išspausdintos Šveicarijoje (kaip "Slaptosios rusų pasakos"). Antiklerikalinės, nepadorios, erotiškos ir dažniausiai šiurkščios pasakos atspindi vulgarią gyvenimo pusę, apie kurią daugelis nenori galvoti. Tačiau tokia buvo XIX a. kasdienybė.

XX a. antroji pusė panaikino daugybę socialinio bendrabūvio draudimų. Šiandieniniai tautosakininkai daugiau nebeatpirpašinėja dėl "nepadorios" medžiagos, kaip darė jų kolegos devynioliktojo šimtmečio. Apribojimus, išlikusius knygų leidyboje, pasiglemžė virtuali "pasaulinio kompiuterio tinklo" realybė. Žinomi tautosakininkai leidžia veikalus ir rinkinius pavadinimais, kurie prieš keilerius metus būtų šokiravę, tačiau šiandieniniame informacijos sūkuryje atrodo bemaž švelnūs (pavyzdžiui: G. Legman "Nešvankių juokelių racija: seksualinio humoro analizė", New York, 1968; Randolph ir Vance "Myžimas į sniegą ir kitos Ozarko pasakos", New York, 1977).

O kokia padėtis buvo mūsų tėvynėje? Jono Basanavičiaus pasakų rinkiniuose galima rasti ir šiurkštesnės nei įprastinė kasdieninė kalbos pavyzdžių, bet nė viena "aštresnio" sužeto pasaka nepateko į spausdintus rinkinius. Mita apie lietuvių charakterio uždumą pradėjo laužyti J. Baldauskas straipsniu "Mūsų dainų erotika (Rūtos erotinė simbolika)", išspausdintu "Gimtajame krašte" 1935 m., kuriame nagrinėjama erotinė liaudies dainų simbolika (kai kada net labai atvira). Tiesa, apsiribojęs simbolikos tyrinėjimu, jis išvengė *natūralistinės* liaudies dainų erotikos, kuri žmonių vadinama *patauškomis, tauškalais ir talaluškomis*.

Egzistavo ir mokslo tikslais skelbiamos tautosakos cenzūra. Jonas Balys, 1940 m. leisdamas pirmąjį "Lietuvių liaudies sakmių" tomą, didžiąją tiražo dalį išleido be sakmių, kurios skamba "nepadoriai". Jos buvo išspausdintos kaip 200 numeruotų egzempliorių priedas.

Tarptautinis folkloro festivalis Vilniuje P. Šuikos nuotr.

Tautos Fondas skelbia knygų vają

Lietuvoje yra didelis pageidavimas gauti gerų knygų lietuvių ir anglų kalba jaunimui. Ypač jų reikia vidurinių mokyklų ir gimnazijų bibliotekoms. Anglų kalba vaikų literatūra yra naudojama mokyklose mokant anglų kalbos. Lietuvių kalba visos knygos, išleistos Amerikoje, yra reikalingos.

Šio vajeaus vykdymui yra siūloma rinkti knygas iš privačių asmenų ar gauti jas susisiekiant su viešosiomis Amerikos bibliotekomis ir mokyklų bibliotekomis. Paprastai naudotos knygos yra atiduodamos į popieriaus perdirbimo ciklą arba išmetamos. Jau pradinis patyrimas parodė, kad susisiekiant su viešomis ir mokyklų bibliotekom, galima suorganizuoti ir parinkti knygų dar gerame stovyje.

"Draugo" spaustuvė išparduoda savo išleistas knygas po 1 dolerį už knygą. Knygų sąrašą galima gauti per dr. Rožę Šomkaitę: tel. (973) 763-7622. Gautas knygas galima telkti *Tautos Fondo patalpose, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207*; tel. (718) 277-0682. Iš ten jos bus pervežtos į Kearny, NJ, pakavimui ir persiuntimui į Lietuvos

mokyklas. Knygas galima ir tiesiai pasiųsti šiuo adresu: *Dr. R. Šomkaitė, 769 Kearny Ave, NJ 07032*.

Knygų vają jau yra pradėtas New Jersey valstijoje. Per "Draugo" spaustuvę jau keletas asmenų ir organizacijų užsakė po 100 knygų, paaukoję po 100 dolerių. Tai: Jurgis Valaitis - Kazio Būgos vidurinei mokyklai, Dusetos, Zarasų raj.; dr. Rozalija Šomkaitė - Vysk. Valančiaus pradinė mokykla, Zarasų rajonas; kun. dr. Antanas Paškus - Salako mokykla, Zarasų rajonas; Loreta Stukienė iš Dr. Jokūbo Stuko fondo - "Lietuvos vaikams"; Schuyler Savings Bank, 24 Davis Ave., Kearny NJ 17032; dr. Nijolė Bražėnaitė-Paronetto - Garliavos Juozo Lukšos gimnazijai; Dr. J.J. Stukas Memorial Fund for Lithuanian Children - Naujasodžio bibliotekai.

Šios knygos skiriamos bibliotekėlių įsteigimui mokyklose.

Knygos bus siunčiamos į Lietuvą 2001 m. balandžio vidury. Jos turi būti gautos Tautos Fondo arba Kearny, NJ, adresu iki balandžio 10 d.

Bendradarbiavimas

Bendradarbiaujant Vytauto Didžiojo jėgerių bataliono kariai ir Kauno gamyklos "Peragalės koncernas" projektuojamiems bei gamintojams buvo mo-

dernizuoti automatiniai šautuvai M14. Juos Lietuvai 1999 m. padovanojo JAV. Daliai iš 40 tūkst. šių ginklų pritaikyta ir sukonstruota optinė dalis bei naktinio matymo prietaisai.

Lietuvos rytas

MINDAUGAS ŽIŪKAS

KGB prieš Vilniaus moksleivius devintojo dešimtmečio pradžioje

(atkelta iš 3 psl.)

m. rugsėjo mėnesį. Miesto skyriaus kūrimasis užtruko iki 1982 m. pabaigos.

1981 m. rugsėjo 11 d. LSSR KGB pirmininkas Juozas Petkevičius išleido pirmąjį įsaką naujai sukuriamam KGB Vilniaus miesto skyriui. Įsake buvo nurodytos skyriaus funkcijos, vadovaujanti ir operatyvinė darbuotojų sudėtis. Miesto skyrius užsiėmė kontrolvalgybine veikla tarp miesto įmonių, įstaigų ir organizacijų, kurios nebuvo KGB 2-osios valdybos 5-osios tarnybos veiklos akiratyje. Savo jėgomis miesto skyrius padėjo saugumo komitetui kovoti su užsienio specialiosiomis tarnybomis ar kitomis antisovietinėmis organizacijomis. Ideologinės kontrolvalgybos srityje miesto skyrius kovojo su „nacionalistais“, „sionistais“ ir norinčiais emigruoti, aiškinosi neigiamus procesus tarp miesto inteligentijos ir jaunimo. Daugiausia dėmesio buvo skiriama įspėjamajam profilaktiniam darbui.

Vadovaujantis ir operatyvinis personalas

Miesto skyrių sudarė viršininkas, du jo pavaduotojai, 10 vyr. operatyvinių įgaliotinių ir 4 operatyviniai įgaliotiniai (vėliau operatyvinių skyriaus kito: 1984 m. buvo 12 vyr. operatyvinių įgaliotinių ir 5 operatyviniai įgaliotiniai). Vilniaus miesto skyriui vadovavo pplk. V. Neverauskas. Viršininkas buvo atsakingas už viso

skyriaus veiklą, dalyvavo svarbesnėse skyriaus operacijose, atsiskaitydavo vyresnybei. Jo pavaduotojais dirbo mjr. A. Bekišas ir mjr. J. Tamašauskas. 1984 m. pavaduotoją mjr. A. Bekišą pakeitė pplk. F. Šeršniovas. Mjr. J. Tamašauskas buvo atsakingas ir už ideologinę kontrolvalgybą, kitaip sakant, kuravo miesto skyriaus veiklą pagal „5-ąją liniją“.

Vyr. operatyvinis įgaliotinis V. Bagdanavičius buvo atsakingas už Vilniaus miesto inteligentią, kuravo institutus; vyr. operatyvinis įgaliotinis Sorokinas – už Vilniaus miesto vidurines mokyklas, kuriose buvo dėstoma lietuvių kalba, taip pat už mišrias rusų-lenkų mokyklas. Konkreti Sorokinas buvo atsakingas už I. Černiachovskio, 4-ąją, 6-ąją, 8-ąją, 10-ąją, 13-ąją, 17-ąją, 20-ąją, 25-ąją, 28-ąją, 32-ąją, 33-ąją, 36-ąją, 37-ąją, 38-ąją, 42-ąją, 46-ąją ir 51-ąją vidurines mokyklas. 1983 m. vidurinių mokyklų personalą ir mokinius „prižiūrėjo“ vyr. operatyvinis įgaliotinis vyr. lttn. A. Čudakovas. 1984 m. jam į porininkus buvo paskirtas vyr. lttn. I. Sargautis.

Vyr. operatyvinis įgaliotinis E. Bogdanovas 1981–1982 m. buvo atsakingas už Vilniaus miesto technikumus: Kooperacijos, Lengvosios pramonės, Politechnikumų, Žemės ūkio, Buhalterinės apskaitos, Statybos, Technologijos, Prekybos, Finansų ir kreditų, Elektromechanikos, J. Tallat Kelpšos muzikos mokyklą ir kultūros mokyklą. 1983 m. prie visų jo kontroliuojamų technikumų priklausė ir medicinos mokykla. Nuo 1984 m. Vilniaus miesto technikumus „kuravo“ vyr. lttn. A. Irgaševas.

Operatyvinis įgaliotinis E. Ignatas 1981–1982 m. buvo atsakingas už profesines technikos mokyklas: 2-ąją specialiąją, 2-ąją, 6-ąją, 10-ąją, 15-ąją, 21-ąją, 25-ąją, 31-ąją, 33-ąją, 47-ąją, 55-ąją, taip pat vidurinę profesinę kulinarijos, medicinos, prekybos ir kulinarijos mokyklas. 1983 m. jo kompetencijon jau nepateko medicinos mokykla ir profesinė technikos mokykla Nr. 15.

Operatyvinis įgaliotinis A. Sapožnikovas 1981–1982 m. dirbo su neorganizuotu Vilniaus miesto jaunimu. 1984 m. su nederban-

čiu ir nesimokančiu jaunimu dirbo vyr. lttn. V. Bagdanavičius. 1983 m. sustiprėjo KGB Vilniaus miesto skyriaus jėgos kovai su antisovietinio turinio dokumentų platintojais. Į Vilniaus miesto skyrių iš 5-osios tarnybos buvo komandiruotas vyr. operatyvinis įgaliotinis mjr. R. Razumas – anoniminių dokumentų autorių išaiškinimo specialistas. Jis kartu su operatyviniu įgaliotiniu V. Bagdanavičiumi ieškojo antisovietinio turinio atsišaukimų, lapelių ir užrašų autorių. Taigi „ideologinei kontrolvalgybai“ buvo skiriamas išskirtinis dėmesys. 1981–1982 m. iš 14 KGB Vilniaus miesto skyriaus operatyvinių darbuotojų 5 dirbo su priešiška nusiteikimais jaunuoliais. 1983 m. su moksleiviais „kovojo“ 6 operatyviniai darbuotojai. 1984 m. pagal „5-ąją liniją“ vėl dirbo 5 operatyvininkai.

Agentūra

Prieš pradėdant kalbėti apie tai, kaip LSSR KGB Vilniaus miesto skyrius persekiojo jaunimą, reikėtų tarti kelis žodžius apie agentūrą, be kurios apskritai viso saugumo darbas būtų neefektyvus. Agentūra kovai su jaunimu buvo verbuojama ir iš pedagogų, ir iš pačių moksleivių. Iš agentūros pranešimų KGB sužinodavo jaunimo nuotaikas, nustatydamo konkrečius neigiamai sovietinės sistemos atžvilgiu nusiteikusius asmenis, o pasitvirtinus pranešimams imdavosi konkrečių veiksmų. 1983 m. pablogėjus tarptautinei padėčiai pradėta stiprinti agentūrą. Tarp besimokančiųjų ir pedagogų iš vidurinių mokyklų, technikumų bei profesinių technikos mokyklų tais metais numatyta užverbuoti 9 agentus (agentas – asmuo, slapta bendradarbiaujantis su SSRS specialiosiomis tarnybomis ir vykdamas jų užduotis), 5 iš jų turėjo būti pedagogai. Iš nederbančio ir nesimokančio jaunimo reikėjo užverbuoti 2 agentus. Tačiau užverbuota tik 6 nauji agentai tarp besimokančiųjų (iš viso 1983 m. užverbuota 24 agentai).

(bus daugiau)

Sveikatos kertė

Virškinimo sistemos ligos

Viduriavimas

(pradžią nr. 10)

Sekrečini viduriavimą dažniausiai sukelia infekcijos ir toksinai. Šiuo atveju plonosios ir storosios žarnų ląstelės į žarnos spindį išskiria vandenį ir druskas, sukeliančias viduriavimą.

Eksudacinis viduriavimas kyla esant pažeistai žarnyno sienelai. Tuomet į žarnos spindį patenka kraujo, gleivių, pūlių. Žarnyno sienelė būna pažeista opinio kolito ir Krono ligos. Vėžio metu ją taip pat gali pažeisti tam tikros bakterijos.

Pasekmės

Dažniausiai viduriavimas sukelia tik nedidelį diskomfortą ir sutrikdo normalią veiklą, tačiau sunkesniais atvejais gausiai viduriuojant galima netekti daug vandens ir elektrolitų (natrio, kalio, magnio, chloro). Tuomet gali atsirasti bendras silpnumas, sumažėti kraujo spaudimas, sutrikti širdies rit-

mas ar atsirasti kitų rimtų sutrikimų. Viduriavimui ypač jautrūs yra maži vaikai ir senyvo amžiaus žmonės.

Gydymas

Gerkite daug skysčių. Ūminis toksinis ar infekcinis viduriavimas paprastai praėina per 1-2 dienas ir ypatingo gydymo nereikia, tik svarbu gerti daug skysčių. Rekomenduojama gerti vandens su specialiais druskų mišiniais (jų yra pirkti vaistinėse). Jei viduriuojant pykina, reikia gerti po nedaug, bet labai dažnai.

Laikykites dietos. Viduriuojant reikėtų laikytis dietos, negerti alkoholio, kavos, pieno. Praėjus simptomams, patariama dar porą dienų valgyti lengvą maistą (ryžių ar kitų grūdų košę, virtas bulves, jogurtą, kietai virtą kiaušini).

Dr. R. B.
(bus daugiau)

Nauja gamykla Marijampolėje

Marijampolės pakraštyje, šalia garsaus automobilų turgaus, iškilo naujas statinys - "Arvi" trašų gamykla. Ji pastatyta toje vietoje, kur neseniai buvo viso rajono statybinių medžiagų savartynas. Gamyklos šeimininkams teko išvežti tonas statybinių atliekų, per vidurį tekėjusį upelį paslėpti požeminiuose vamzdžiuose. Be to, naujos trašų gamyklos jau seniai nebesatamos ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje, tad statytojams teko

daug mokytis bei įdiegti naujų. Sklypas yra išsinuomotas 99 metams. Šiuolaikinius reikalavimus atitinkanti bei keliomis spalvomis papuošta gamykla kainavo apie 13 mln. litų. Pasak gamyklos savininkų, naujasis jų statinys ne tik papuošė miestą, bet ir paskatino tvarkytis kaimynus. Teritoriją susitvarkė ir sandėlius nauja skarda pradėjo dengti greta esanti "Statybos ritmo" bendrovė.

Lietuvos rytas

Aguonų tortas

1,5 stiklinės aguonų,
1,3 stiklinės cukraus,
1 stiklinė riešutų,
2 šaukštai razinų,
2 kiaušinių tryniai,
5 kiaušinių baltymai,
cinamono, gvazdikėlių,
vanilinio cukraus.

Kremui:

1 stiklinė grietinės,
3-4 šaukštai cukraus,
1 šaukštelis vanilinio cukraus.

Aguonos užplikomos verdančiu vandeniu, nusunkiamos ir 2-3 kartus smulkiai sumalamos. Baltymai išplakami iki standžių putų pabarstant kapotais riešutais bei aguonomis.

Vištos krūtinėlė ananasų sultyse

400 g vištienos krūtinėlės,
200 ml ananasų sulčių,
2 šaukštai miltų,
curry prieskonių,
druskos.

Vištienos krūtinėlės supjausyti kvadratais, bet nelabai smulkiai. Stipriai įkaitinti kep-

tryniai išsukami su cukrumi, suberiami prieskoniams, razinoms. Plaktus baltymus atsargiai išmaišome su tryniais. Tešla sukrečiama į dvi torto formas, išteptas riebalais ir pabarstytas džiovintais. Kepama vidutinio karštumo orkaitėje. Kremui grietinė išplakama su cukrumi bei vaniliniu cukrumi. Ataušinti papločiai pertepami kremu.

tuve ir labai maišant sudėti krūtinėlės gabalėlius. Mėsa turi iškart pabalti. Tada supilame ananasų sultis ir troškiname ant mažos ugnies 5-8 min. Įdedame kario prieskonių, pabarstome miltais, pasūdome pagal skonį ir dar troškiname 10 min. Patiekama su ryžiais.

Priešistorinis planetariumas

Kai pirmą kartą žmonės, sėdėdami giliai olose, pakeldavo akis aukštyn, lauko šviesoje pamatydavo žvaigždėtą vasaros dangų. Istorikas Michael Rapenglouck mano, kad meniški piešiniai ant Lasko olos sienų ne tik vaizduoja dramatiškas scenas iš gyvūnų gyvenimo, bet kartu yra ir priešistorinis planetariumas. Pavyzdžiui, virš galinčio jaučio, nupiešto prieš 16,000 metų, sieną puošia maži žvaigždės, kaip ir mes.

gali būti, kad tai Sietyno spiečius. Paveiksle, vaizduojančiame jautį, medžiotoją ir paukštį, mokslininkas atpažino žvaigždes Vega, Denebą ir Atairą, vadinamas „Vasaros trikampiui“. Rapenglouckas mano, kad tai yra priešistorinis žvaigždėlapis. Gal būti, kad paveiksle turi ne tik magiška, kiek visiškai praktiška tikslą: „Pirmą kartą žmonės pagal juos planuodavo medžioklę. Jie buvo racionalūs žmonės, kaip ir mes“.

BBC

Anglų kalbos pamokėlės

By return - atsakyti tik gavus
Please, reply by return.
Write now to this address and we will send you a free sample by return.

Take a picture - fotografuoti

She wanted to take a picture of the church.

He took a picture of me while I wasn't looking at him.

Give a lift - pavežėti

If you hold on me, I'll give you a lift.

He gave me a lift on the way to his home.

Resign from - atsisakyti pareigų, teisės

She had to resign from her job.

Parama užsienio lietuvių studijoms Lietuvoje

Praėjusių metų rugpjūtį buvo įsteigtas "Užsienio lietuvių remimo centras", kurio direktoriumi tapo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis. Pagrindiniai Centro tikslai - skatinti užsienio lietuvių studijas Lietuvos aukštosiose mokyklose, skatinti glaudesnę užsienio lietuvių Bendruomenių ir Lietuvos aukštųjų mokyklų bendradarbiavimą bei rūpintis užsienio lietuvių studijų Lietuvoje finansavimo reikalais. Lietuvos aukštosiose mokyklose studijuojama nemažai užsienio lietuvių jaunimo. Jie į Lietuvos mokyklas priimami pagal tas pačias taisykles, kaip ir kiti užsieniečiai. Pagal sutartį su aukštąja mokykla studentai iš užsienio turi patys arba jų rėmėjai apmokėti visas studijų išlaidas. Tai daugumai užsienyje gyvenančių lietuvių užkerta galimybę studijuoti Lietuvoje. Todėl Užsienio lietuvių remimo centras kviečia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės kraštų tautiečius paremti pinigineis aukomis išsivijus studijas Lietuvoje, galinčius padėti steigti vardinės stipendijas. Šių stipendijų steigėjai pagal pageidavimą gali remti tam tikros srities ar specializuotas studijas.

Lietuvos aidas

Lietuva gintųsi ir be NATO, teigia Lietuvos kariuomenės vadas

(atkelta iš 1 psl.)

susijungti į didesnius dalinius, sunaikinti priešą, ir vėl išsiskirstyti", - Lietuvos kariuomenės teritorinio karo taktiką aiškino J. Kronkaitis.

Kaip skelbta, Lietuvos gynybos koncepciją generolas neseniai pristatė NATO politinės ir karinės priežiūros komiteto posėdyje Briuselyje. Per pristatymą jis, be kita, sakė, kad jeigu Lietuvos valstybingumui iškils grėsmė, ji ginsis - "su arba be mūsų draugų pagalbos".

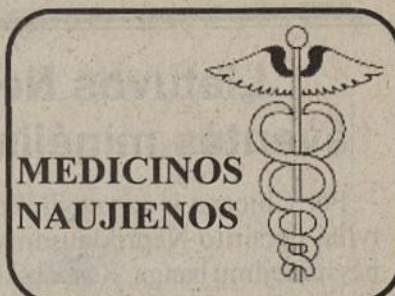
J. Kronkaitis sakė, kad Lietuvos gynybos politikos tikslas yra parengti visuomenę visuotinei gynybai ir integruoti Lietuvą į Vakarų saugumo ir gynybos struktūras.

Kariuomenės vadas patikino posėdžio dalyvius, jog Lietuva skirs reikalingas lėšas, kad taptų NATO nare ir ateityje galėtų pasidalinti atsakomybe ir įsipareigojimai su Aljansu.

Kaip žinoma, Lietuva iki kitų metų yra įsipareigojusi padidinti gynybos finansavimą iki 2 proc. BVP.

Lietuva tikisi pakvietimo į NATO 2002 metais.

BNS

Vidutinis svorio numetimas gali padėti žmonėms, kurių kvėpavimas naktį sutrinka, pranešama žurnale "JAMA". Šį sutrikimą įprasta vadinti miego apnėja. Taip atsitinka, kai miego metu kvėpavimo takai visiškai užsidaro. Pastaruoju metu ši problema tampa vis aktualesnė. Nustatyta, kad miego apnėja gali turėti įtaką hipertenzijos atsiradimui, dėl nekokybiško miego nakties metu didėja avarių tikimybė vairuojant. Ketverius metus trukusių tyrimų rezultatai parodė, kad 10 proc. svorio padidėjimas 32 proc. padidina apnėjos - hipoksijos indeksą, o sumažinus svorį 10 proc., šis indeksas sumažėja 26 proc.

Sudarius kasdienės veiklos grafiką ir jo laikantis galima lengviau įveikti depresiją, tačiau būtina tuo pačiu metu vartoti ir vaistus. Kaip Vokietijoje leidžiamame medicinos žurnale "Aerztliche Praxis" rašo specialistai, dažniau nuo depresijos kenčiantys žmonės turi susidaryti gerą dienos darbų planą, siekti aiškaus tikslo. Be to, bent vienas iš numatomų darbų turi būti malonus širdžiai, džiuginantis. Beveik kiekvienam žmogui gyvenime bent kartą būna liūdnas laikotarpis. Bet kuris asmuo, kuriam gydytojas yra diagnozavęs "depresinę nuotaiką" arba "depresinį epizodą", turi suprasti, kad tokios nuotaikos ar epizodo metu jis yra mažiau darbingas. Toks žmogus pats turėtų pasisakyti savo artimiesiems ir draugams, kad jo elgesys pakito ne todėl, jog jis jų nebemyli, bet kad viskuo kalta liga, pataria specialistai. Depresija sergantis žmogus turi tinkamai ir reguliariai maitintis, ilgiau būti gryname ore. Tokios sąlygos gerina savijautą ir užtikrina sveiką miegą.

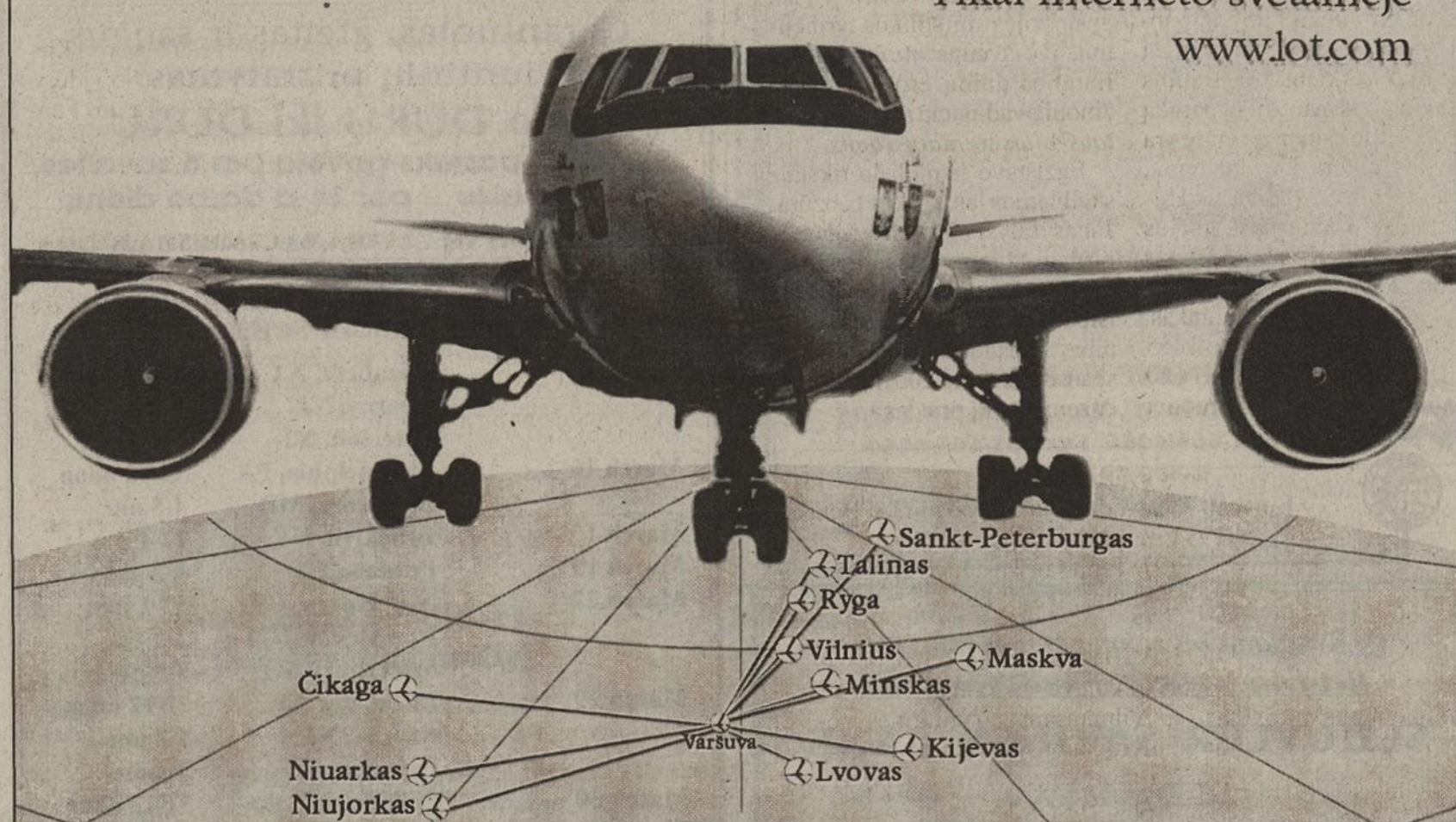
Jaunos anglės nepatenkintos savo išvaizda. Netgi 80% jų kasdien galvoja apie savo figūros trūkumus, o trečdalis jų laikosi dietos. Tačiau sportu užsiima iš jų tik 40%. Buvo apklausta apie 3 tūkst. moterų, kurių vidutinis amžius 25 metai. Iš jų savo išvaizda patenkintos buvo tik 1% apklaustųjų. Badavo iš jų 32%, 15% naudoja lieknėjimo tabletes, 14% - liuosuojančius preparatus. Įdomiausia, kad sulieknėti nori 78 proc. moterų, kurių svoris normalus. Dageilis moterų bandė dietą apie 10 kartų, bet po jos vėl greitai papildė. Beje, kiekviena dešimta moteris kenčia nuo anoreksijos, 9% - nuo bulimijos, tačiau tik nedaugelis iš jų kreipiasi į gydytojus. Pusė moterų mano, kad didelė krūtinė turi teigiamos įtakos lytiniam santykiams, o trečdalis jų įsitikinęs, kad tai karjeros sėkmės laidas. 26% moterų ketina ateityje kreiptis į plastikos chirurgus.

Žymus Didžiosios Britanijos stomatologas, klinikos "Zoodent" įkūrėjas Peter Curtis vasario 26-27 d. lankėsi Maskvoje "konsultuodamas" zoologijos sodo vėplius, kurie susižalojo iltis "kapstydami" betoninį baseino dugną. Laisvėje gyvenantys vėpliai įpratę jomis kapsyti dugną, ieškodami moliuskų, kuriais ir minta. Kadangi Maskvos zoologijos sodo baseino dugnas betoninis, iltys greitai nudilo ir ėmė karščiuoti. Gali būti, kad jau bandė P. Curtis vėl grįsti į Maskvą ir pašalins skaudamas iltis. Ši operacija kainuos maždaug 20 tūkstančių dolerių. Maskvos zoologijos sodui ir jo rėmėjams kol kas pavyko surinkti tik trečdalį šios sumos.

Sutikime pavasarį kartu su LOT

15% sumažintos visos kainos

Tikai interneto svetainėje
www.lot.com

Šis pasiūlymas apima visas kainas skrendant į daugelį Europos miestų, įskaitant Vilnių. Skristi galima iš daugelio Amerikos oro uostų, kuriuose lenkų LOT oro linija bendradarbiauja su Amerikos oro linijomis.

Išvykimo laikas nuo 2001 m. kovo 3 d. iki gegužės 24 d.

BILIETAI SU ŠIA NUOLAIDA GALIOJA TIKTAI IKI 2001 m. kovo 21 d.

- PIRMOSIOS PAVASARIO DIENOS.

Nedelsiant apsilankykite internete www.lot.com ir pasinaudokite mūsų žemoms kainoms ir specialia 15% nuolaida.

POLISH AIRLINES

LOT

Užsakymai:

www.lot.com

Papildoma informacija:

800-223-0593

LOT
TICKETSONLINE®

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimų gausa Chicagoje

Per Chicago ir jos apylinkes tyliai persirito Nepriklausomybės minėjimų banga. Rašant šias eilutes dar paskutinis iš jų planuotas surengti vasario 25 d. į šiaurę nuo Chicago esančioje vietovėje - Libertyville, kada to miestelio "Civic Center" patalpose įvyks Lietuvių Bendruomenės Waukegan-Lake County apylinkės rengiamas minėjimas.

Taigi Nepriklausomybės minėjimų stoka ir šiemet nebuvo galima nusiskusti. Bet kaip su jų verte, juose atsilankiusių tautiečių skaičiumi? Čia jau kiek liūdniau.

Žinoma, buvo sunku ko nors ypatingo laukti. Rengėjai daugiausia tie patys, kaip ir anksčiau, o minėjimų gausumas išreikto jų lankytojų eiles, neprisidedant prie jų šventiškumo. Daugiausia juose matėsi nedideli tautiečių būreliai, pasigesta šventiškos, pakilesnės nuotikos.

Visa bėda, jog seniau šiame krašte gyvenantiems tokie minėjimai čia tapo lyg vien tik savotiška prievole, rutina ir, kaip anksčiau buvo minėta, ...pinigų rinkimo vieta. Tokių minėjimų senesnieji lankytojai jau atsigulė amžinam poilsiui, kiti - jau nelabai galėjo pajudėti. O jaunesnieji - juose beveik nedalyvavo. Su labai mažomis išimtimis, naujausių ateivių tokių minėjimai beveik nepatraukė.

Tai vis ženklai, rodantieji, kad dabartinio stiliaus minėjimai nelabai įdomūs, jog jų programos privalo būti keičiamos. Gal būt net jie reikalauja ir drastiškesnių permainų? Viena galimybė - didelio ir išpuodingo nepriklausomybės šventės minėjimo visiems Chicago ir apylinkių lietuviams surengimas.

Kiek teko pačiam matyti arba girdėti iš kitų, Marijos aukšt. mokyklos auditorija ir šiemet būtų sutalpinusi visus šių metų įvairiuose minėjimuose dalyvavusius mūsų tautiečius. Tuo tarpu, rengiant atskirai, čia įvykęs minėjimas vasario 11 dieną, nors ir buvo vadintas pagrindiniu, bet pajėgė suburti tik juokingai mažą dalyvių skaičių. O jeigu gerai padirbėjus, suruošus idomią programą ir iš įvairių Chicago lietuvių telkinių suvežus autobusais mūsų tautiečius (kaip kad daro Lietuvių operos rengėjai), ta salė tikrai galėtų užliuti nuo publikos, kaip kad būdavo senais laikais.

O kaip pripildyti ir perpildyti Marijos aukšt. mokyklos salę ar net didesnę patalpą mūsų tautiečiais, aš manau, būtų galima nesunkiai sugalvoti. Bet, žinoma, reikia šiek tiek padirbėti!

Išpuodingas minėjimas Brighton parke

Iš visų šiemet Chicagoje ir

apylinkėse mano lankyto Nepriklausomybės šventės minėjimų labiausiai patiko vasario 18 dieną Brighton parko lietuvių kolonijoje įvykęs. Minėjimas prasidėjo išpuilingomis pamaldomis vietinėje lietuvių parapijos bažnyčioje. Šioje parapijoje dirbantis naujai iš Lietuvos atvykęs kun. Jaunius Kelpša sugebėjo nuostabiai Nepriklausomybės šventės mintis įjungti į šv. Mišių eigą. Jis apie tai kalbėjo ir prieš pamaldas, ir po jų, net ir kai kuriose grynai liturginėse dalyse, jau nekalbant apie pamokslą, kuriame jis tikrai vaizdžiai, nenuobodžiai ir įtikinamai nupasakojo daugelį reikšmingų dalykų.

Per šv. Mišias jis pasistengė tikintiesiems pristatyti drąsų žmogų (Vyta Rinkėvičių), kuris okupuotoje Lietuvoje Vasario 16 d. išdrįso iškelti trispalvę, kuri ten kabojo pusdienį. Čia gražiai giedojo solistai Algimantas Barniškis, Vladas Kybartas ir parapijos choras.

Tuo po pamaldų parapijos salėje buvo minėjimo akademija, kurią atidarė LB Brighton parko apylinkės valdybos pirmininkė Salomėja Daulienė, o programą pravedė Joana Drutytė. Amerikos ir Lietuvos himnus sugiedojo Marytė Kinčienė, akompanuojant Manigirdui Motekaičiui. Buvo pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę, uždegant žvakes (tai atliko kun. J. Kelpšas, klierikas iš Lietuvos - Nerijus Šmerauskas ir Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės vadas Justinas Šidlauskas). Perskaityta malda ir Vasario 16-osios bei Kovo 11-osios aktai. Danguolė Ilginytė perdavė rezoliucijas ir Illinois gubernatoriaus George Ryan proklamaciją.

Minėjimo pagrindinė kalba, pasakyta Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininko Sauliaus Kuprio, buvo trumpa, bet prasminga. Šis Cicero gimęs ir augęs vyras sugebėjo kalbėti aiškiai ir nenuobodžiai, kas kitiems paskaitininkams sunkiau sekasi. Atrodo, kad jauni žmonės jau sugeba suprasti tokių minėjimų lankytojų nuotaikas ir stengiasi nevarginti jų bereikalingais pamokslavimais.

Minėjimas buvo baigtas jaunos dainininkės iš Toronto - Adrianos Karkaitės dainomis ir kukliomis vaišėmis.

Dar reikėtų prisiminti ir "pagrindinių" vadintąjį, įvykusį Marijos aukšt. mokyklos salėje, minėjimą. Į jį atsilankė ir pasakė trumpą kalbą LR Prezidentas Valdas Adamkus, nušviečiant padėtį Lietuvoje. Čia taip pat kalbėjo ir Lietuvos generalinis konsulas Giedrius Apuokas. Lietuvos garbės konsulas Chicagoje Vaclovas Kleiza į ne-gausų susirinkusiųjų būrį prašeko kiek ilgiau. Tačiau ge-

rai, kad ir jis savo mintis dėstė gana kondensuotai.

Dauguma šių minėjimų vyko lietuvių tarpe, bet bent pora iš jų įvyko ir pas amerikiečius. Reikia paminėti prie Cicero miesto savivaldybės rūmų įvykusį Lietuvos vėliavos iškėlimą (vasario 10 d.) ir viduje įvykusią programėlę ta proga. Pačią Vasario 16-tą Chicago miesto centre - Daley vardo pastate - šventės proga įvyko

meninė dalis, kurią matė ir kitataučiai.

Tai vis sveikintini dalykai, kuomet išeinama vien tik iš lietuviškos aplinkos ir apie pačią šventę ir lietuvių sužino bei patiria ir amerikiečiai bei kitataučiai. Tokių apraiškų, žinoma, reikėtų daugiau. Reikia manyti, kad ateityje minėjimus rengiantieji apie tai pagalvos!

Edvardas Šulaitis

Los Angeles, CA

35-asis politinių studijų savaitgalis

(atkelta iš 1 psl.)

dr. A. Kanauka svarstė Lietuvos krašto apsaugos padėtį. Alė Rūta aptarė šiais metais V. Dambrovos išleistą knygą "Vakar, šiandien, visuomet", Ž. Brinkienė - Los Angeles frontininkų išleistą knygą apie Dambrovą "Širdis-Lietuva". Po paskaitų vyko diskusijos, kuriose aktyviai dalyvavo visi dalyviai.

Juknevičienė į Lietuvos ateitį žvelgė gan optimistiškai, bet

pripažino ir konservatorių vyriausybės klaidas, o Vagnorių apkaltino išdavyste. Dambrova buvo kritiškesnis. Teisingumo paneigimą laiko svarbiausia visų blogybių priežastimi.

Studijoje losangeliečiai abi dienas dalyvavo gausiai ir naujai išleistas knygas, kiek jų buvo, greitai išpirko. Ambasadorius pasirašinėjo autografus.

j.k.j.

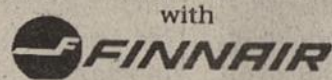
Los Angeles, CA, politinių studijų savaitgalyje Seimo narė Rasa Juknevičienė (k.) atsakinėja į klausimus, moderuoja Šiaulių dramos teatro aktorė Olita Dautartaitė

J. Pupiaus nuotr.

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES
WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

LUFTHANSA
OR OTHER CARRIERS
"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-kerių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

* Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

* Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines

* Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilinių

* ATM naują mašiną ir korteles

* Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

POKARIS BE KARO

(atkelta iš 2 psl.)

savo kiaušį ir šiaip taip vegetuoti. Ir ne todėl, kad tie visi žmonės būtų vien tik žiopliai ar girtuokliai. Daug sugriauta seno ir svetimo, o nauja dar tiek nedaug tepastatyta. Ar galim visa tai pateisinti vien tik ekonomiais sunkumais? Ne. Nes taip būtų galima be galo ir be krašto teisinti viską, kas mūsų gyvenime negatyvu, bloga ir bjauru, iškrypę ar sužalota.

Šiais keliais štrichais piešdamas negatyvistinį didokos dalies kaimo žmonių gyvenimą, iš tiesų daug kuo primenantį pokarį, iš esmės noriu priminti laiko aplenktųjų ir "nurašytųjų" žmonių gyvenimus, jų likimą.

Dešimtys tūkstančių žmonių gyvena tame "pokaryje", o gal ir daugiau. Ir tai jau ne tik jų problema, bet ir kiekvieno, kuris regi ir jaučia šį pasaulį. Menininko,

politiko, verslininko. Ir tie kaimo nepritekliai, skurdas, griuvėsiai, visuomenės užmiršti išmirštantys senoliai, smurtas ir vagystės kažkaip išskyla į pirmą planą, o ne tai, kas tame kaime pozityvu, nauja. Dažniau galvojama ne apie tai, kad bus geriau, bet apie tai, kad gali būti ir blogiau. Tam mes turime visą ekonominį, socialinį ir psichologinį "pagrindą" šalyje, kuri yra praskolinusi, o pinigai nemažai daliai visuomenės atrodo kaip į Raudonąją knygą įrašyti nykstantys gyvūnai ir augalai.

Esu nurašytųjų, užmirštųjų ir išieinančiųjų pusėje. Mes labai daug jiems skolingi, tie, kurie išiliesim į europas ir pasaulių bendrijas. Ir tos skolos negalima pamiršti, nors dažnai vienas žmogus, anot Ernesto Hemingvėjaus, dažniausiai nieko negali padaryti ar pakeisti.

VILNIUS

Žiemos kainos

Iš New Yorko \$290 viena kryptimi

Iš New Yorko \$395 ten ir atgal

Iš Chicago \$303 viena kryptimi

Iš Chicago \$445 ten ir atgal

Plius mokesčiai

Nuolaidos galioja ir iš kitų JAV miestų

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglston, NY 11363

Tel: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET

web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
MARCH PICK-UP SCHEDULE

March 15	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
March 16	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
March 17	Brooklyn, NY	12-1 pm
March 19	Putnam, CT	1-2 pm
March 27	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
March 29	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
March 30	Philadelphia, PA	11-12 noon
March 31	Brooklyn, NY	12-1 pm
March 31	Riverhead, NY	3-4 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$499 r.t.

One way to Vilnius \$325

FREGATA TRAVEL

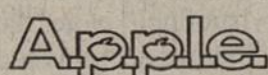
250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Ką galite nuveikti su \$30 šiais laikais?

Jūsų \$30 auka gali paremti
Lietuvos mokytoją

(Amerikos pedagogų talka Lietuvos švietimui)

kursuose 2001-ųjų metų vasarą!

Sulauksite padėkos laiško iš mokytojo.

Taip, aš noriu padėti A.P.P.L.E.!

- Siunčiu \$30 stipendiją.
- Priedu \$____ auką bendroms A.P.P.L.E. programoms.

Auką prašome siųsti šiuo adresu:

P.O. Box 617

Durham, CT 06422

Visas aukas galite nuskaityti nuo valstybinių mokesčių.

51-sios Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės

51-sios suaktyvinės Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės įvyks 2001 m. liepos 4-7 dienomis Toronto, Ont., Kanadoje. Visuotinio SALFASS-gos suvažiavimo nutarimu ir SALFASS centro valdybos pavedimu žaidynes vykdys Toronto PPSK "Aušra", kuriai pirminkauja Rimas Miečius. Šios žaidynės vyks 50-mečio sukakties ženkle nuo I-jų Š.A. lietuvių sporto žaidynių, įvykusių 1951 m. Toronto.

Varžybinė programa - 2001 m. SALFASS-gos pirmenybės šių sporto šakų: a) krepšinio - vyrų A ir B, moterų ir jaunių bei mergaičių A (1982 m. gimimo ir jaunesnių); b) tinklinio - vyrų, moterų ir mišrių (Co-Ed) komandų; c) lauko teniso; d) stalo teniso; e) kėgliavimo ir f) šachmatų. Papildomai dar bus vykdoma nepirmenybinės, parodomosios varžybos: golfo, šaudymo sporto ir berniukų B (1985 m. gimimo ir jaunesnių) krepšinio.

Vyrų krepšinio A klasę sudaro iškilesnės komandos, atrinktos krepšinio komiteto. Likusios komandos žaidžia B klasėje, kur gali dalyvauti ir vyrų A klasės komandas turinčių klubų antrosios ir t.t. komandos.

Iš principo jaunių A klasės žaidėjams yra leidžiama kartu žaisti ir vyrų A ar B klasėje, o mergaitėms A - moterų klasėje.

Vyrų A ir B krepšinio varžybas numatoma pradėti liepos 4 d., trečiadienį, ir užbaigti liepos 7 d., šeštadienį. Visų kitų klasių krepšinis vyks tik penktadienį ir šeštadienį.

Krepšinio koordinatorius: Rimas Miečius (žr. toliau).

Tinklinio numatoma vykdyti liepos 7 d., šeštadienį, tačiau, priklausomai nuo komandų skaičiaus, gali būti vykdoma penktadienį ir šeštadienį. Mišrią tinklinio komandą sudaro 6 žaidėjai. Aikštėje turi būti ne mažiau kaip 2 moterys (arba ne mažiau kaip 2 vyrai) visą laiką. Tinklinio koordinatorius:

Mindaugas Leknickas 141 Blyth Cresc., Oakville, Ont. L6J 5H5, Canada; tel. 905-844-7000.

Lauko teniso turnyras numatomas penktadienį ir šeštadienį (gal net ir ketvirtadienį). Vienetų ir dvejetų varžybos vyrų, moterų ir įvairiose senjorų bei jaunių klasėse pagal žaidėjų amžių. Klasifikacija bus nustatyta po dalyvių registracijos. Lauko teniso koordinatorius: Eugenijus Krikščiūnas 105 Anndale Dr., North York, Ont. M2N 2X3, Canada; tel. 416-225-4385; faksas: 416-393-5916; E-mail: dianejk@interlog.com

Stalo teniso numatoma programa: vyrų vienetas moterų vienetas vyrų senjorų (virš 55 m.) vienetas, jaunių/mergaičių (žemiau 18 m.) vienetas vyrų dvejetas, moterų dvejetas, mišrus dvejetas ir komandinės varžybos (2 vyrai ir 1 moteris). Stalo tenisas numatomas vykdyti šeštadienį, liepos 7 d. Koordinatorius: Pranas Gvildys, 93 Wheeling Ave., Staten Island, NY 10309-3026; tel. 718-356-7871; faksas: 718-356-0974; E-mail: INAPRA@AOL.COM

Kegliavimo (bowling) pirmenybės bus komandinės ir individualios. Komandą sudaro 4 mišrios lyties žaidėjai. Bus atžymėti jaunieji ir mergaitės 16 metų ir jaunesni. Varžybos vyks šeštadienį, liepos 7 d. Koordinatorius: Rimas Kuliavas, 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4, Canada; tel. 416-766-2996; faksas: 416-766-5537; E-mail: kuliavas@compuserve.com

Šachmatų pirmenybės bus vykdomos šveicarų sistema penktadienį ir šeštadienį. Galutinis formatas bus nustatytas vietoje, atsižvelgiant į žaidėjų skaičių. Bus atžymėti ir jaunieji (žemiau 18 m.). Koordinatorius: Vytautas Nasvytis, 1234 West Blvd. Cleveland, OH 44102; tel. 216-631-0210.

Parodomasis, ne pirmenybių

berniukų B (1985 m. gimimo ir jaunesnių) krepšinio turnyras vyks penktadienį ir šeštadienį, liepos 6 ir 7 d. Koordinatorius: Rimas Miečius (žr. toliau).

Parodomosios šaudymo sporto varžybos numatomos liepos 6 d., penktadienį - mažojo (.22) kalibro šautuvu, o liepos 7 d., šeštadienį - stendinio (trap) šaudymo. Varžybos vyks Hamiltono LMŽK "Giedraitis" šaudykloje. Koordinatorius: Kazys Deksnys, 1257 Royal Dr., Burlington, Ont. L7P, 2G2, Canada; tel. 905-332-6006; faksas: 905-547-5556; E-mail: kdek-snys@sprint.ca

Parodomosios golfo varžybos numatomos liepos 7 d., šeštadienį. Koordinatorius: Juozas Šileika, 57 Widdicombe Blvd., Apt 908, Toronto, Ont. M9R 1Y4; tel. 416-243-9779; E-mail: sileikaj@salfass.com ir Antanas Stauskas, 442 Bristol Rd. W., Mississauga, Ont. L5R 2J6; tel. 905-712-8307; faksas: 905-890-9225.

Žaidynėse dalyvauti kviečiami visi Š. Amerikos lietuvių sporto vienetai ir individai, atlikę 2001 m. metinę SALFASS narių registraciją.

Preliminarinė visų sporto šakų dalyvių registracija **privalo būti atlikta iki 2001 m. kovo 31 d. imtinai**, pas žaidynių vadovą Rimą Miečių, adresu: Rimas Miečius, 54 Burrows Ave., Etobicoke, Ont. M9B 4W7, Canada; tel. 416-234-0878; faksas: 416-234-8506; E-mail: rimmer1@sympatico.ca

Norite daugiau informacijos? Sekite website: www.salfass.com

Dėl pilnesnių informacijų susisieki su atitinkamos sporto šakos koordinatorium.

Po preliminarinės registracijos, pagal gautus davinius, bus nuspręsta, kurios sporto šakos žaidynėse vykdomos, ir bus paskelbtos tolimesnės detalės bei galutinė dalyvių registracijos data.

Išsamesnės instrukcijos pranešamos klubams ir pareigūnams. SALFASS-gos centro valdyba

Kazio Razgaičio nuotraukoje - du Philadelphia ARO Krepšinio jaunių komandos žaidėjai: Paulius Razgaitis (viduryje) ir Aleksas Kučas (dešinėje) stovi kartu su kroatų žaidėju Merin Kukoč (kairėje) ir jo tėveliu Toni Kukoč, NBA Atlanta Hawks žvaigžde.

Idomu tai, kad per paskutinius 20 metų Lietuvos krepšinio komandų didžiausios, karščiausios ir kovingiausios kovos vykdavo su Jugoslavijos komanda. Sabonio ir Petrovič kovos jau seniai pavirto legendinėmis.

1992 m. Europos čempionato pirmenybės tarp Lietuvos ir buv. Jugoslavijos buvo tikrai įtemptos ir turėjo daug įvairių politinių atspalvių. Tik dviem minutėm likus, lietuvių komanda sustojo žaisti ir net norėjo apleisti salę nebaigus rungtynių. Mat teisėjai buvo taip nusistatę prieš Lietuvą ir rėmė jugoslavus, kad nebuvo įmanoma žaisti. (Žiūrovai rėmė lietuvius.) Lietuviams buvo pasakyta: arba grįžkit į salę ir žaiskit toliau, arba jūs negalėsite dalyvauti 1992 m. Olimpiados žaidynėse. Lietuviai grįžo, bet laimėti negalėjo, nes teisėjai ir toliau skirdavo nepelnytą baudas lietuviams...

2000 m. Sydney Olimpiados žaidynėse ketvirtfinalio krepšinio rungtynės įvyko vėl tarp lietuvių ir kroatų. Prieš šias rungtynes lietuviai pralošė 5 žaidynes iš eilės kroatams. Bet - lietuviai laimėjo - ir gavo bronzos medali.

Gi dabar su senu "priešu" vaikai žaidžia kartu toje pačioje komandoje. Laikai keičiasi!

Rimas Gedeika

Philadelphia, PA

Imigracijos reikalais kalbės advokatas Caprara

Sekmadienį, kovo 18 d., Šv. Andriejaus parapijos salėje, po 10:30 val. lietuviškų šv. Mišių, apie 12 val. imigracijos reikalų specialistas advokatas Alfonso Caprara padarys pranešimą ir atsakys klausimus apie naujausius pasikeitimus JAV imigracijos įstatymuose. Advokatas Caprara artimai dirba su Philadelphia katalikų arkidiecezija imigracijos reikaluose.

Advokato Caprara pranešimą rengia Philadelphia Lietuvos Bendruomenės Apylinkės valdyba ir kviečia visus, kurie domisi imigracijos klausimais, pranešime dalyvauti ir pranešti apie pranešimą savo pažįstamiems. Advokato pranešimas ir atsakymai į klausimus bus verčiami į lietuvių kalbą. Dalyvavimas nemokamas.

Šv. Andriejaus lietuvių parapijos adresas: 19-tos ir Wallace gatvių sankryža, Philadelphia.

JAV LB Philadelphia Apylinkė

Lietuvos Seime paminėtos Nepriklausomybės atkūrimo metinės

(atkelta iš 1 psl.)

signatarai, pirmosios Vyriausybės nariai, Konstitucinio Teismo, Aukščiausiojo Teismo, Apeliacinio Teismo bei Vyriausiojo administracinio teismo vadovai, Lietuvos bažnyčių hierarchai, Vokietijos Turingijos žemės parlamento delegacija, diplomatai, Seimui atskaitingų institucijų vadovai, apskričių viršininkai, aukštųjų mokyklų rektoriai, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, tautinių mažumų bendrijų atstovai, Sausio 13-ąją žuvusių giminių, Sausio 13-osios brolijos bei draugijos atstovai, kiti garbingi svečiai.

BNS

Degtinė pigiausia Lietuvoje

(atkelta iš 1 psl.)

Estijoje - 2,95 dol. Pigiausia vištiena - Estijoje - 2,18 dol. už kilogramą. Kaina Lietuvoje - 2,22 dol., o Latvijoje - 2,27 dol. Lietuvoje iš visų Baltijos šalių pigiausias pienas. 2,5% riebumo pieno litro vidutinė kaina Lietuvoje sausį buvo 0,34 dol., Latvijoje - 0,36 dol., Estijoje - 0,42 dol. Kilogramas sviesto Lietuvoje ir Estijoje sausį kainavo vidutiniškai 2,68 dol., Latvijoje - 2,82 dol., o dešimt kiaušinių - atitinkamai 0,83, 0,85 ir 0,98 dol. Cukrus brangiausias Latvijoje - 0,78 dol. už kilogramą. Jo kaina Lietuvoje - 0,74 dol., o Estijoje - tik 0,54 dol. Duona brangiausia Estijoje. Kilogramas ruginės duonos sausį Estijoje kainavo 0,65 dol., Lietuvoje - 0,55 dol., Latvijoje - 0,64 dol., o kvietinės - atitinkamai 0,90, 0,73 ir 0,81 dol.

BNS

Mylimai mamytei

A.†A. TERESEI STANIULIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą dukrai LIJOLEI ČERNAUSKIENEI ir sūnui JUOZUI STANIULIUI su šeimomis.

Veronika Misiūnienė
ir dukra Marija su šeima

P A D Ė K A

Mylėjome tikrai,
Kalbėjome karštai,
Tikėjome šventai,
Kad visa tėsis amžinai...

I. R.

A.†A. JUOZAS RASYS

mirė 2001 m. sausio 9 d. Cambridge, MA. Palaikai bus priklausti Šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje.

Nuoširdžiai dėkojame prel. kun. Albertui Kontautui už maldas per šermenis koplyčioje, Šv. Petro lietuvių parapijos klebonui kun. Steponui Žukui ir kun. Albinui Janiūnui už atnašautas laidotuvių šv. Mišias; Julijai Špakevičiui, pravedusiam atsiveikimą; už tartus žodžius inž. Romui Veitui Bostono inžinierių draugijos vardu; Gintarui Čepui Lietuvių Bendruomenės vardu; dr. Antanui Lipskiui ir dr. Leonidui Ragui šeimos vardu. Dėkojame solistei Daivai Mongirdaitei gražiai ir jautriai giedojusiai šv. Mišių metu bei Romui Gasparoniui už palydą vargonais.

Ačiū už šv. Mišių aukas, gėles bei užuojautas, pareikštas žodžiu, raštu ir spaudoje. Dėkojame už gausų dalyvavimą atsiveikinant su Velioniu laidotuvių namuose ir bažnyčioje. Ačiū už finansinę paramą, skirtą Lietuvos Vaikų Globai.

Dėkojame visiems, prisidėjusiems prie mūsų skaudžios netekties palengvinimo.

Nuliūdusi šeima

"Tristan und Isolde" TV ekrane

Neseniai (gruodžio 27 d.) buvo pasidžiaugta TV ekrane parodytu puikiu Metropolitan operos teatro W.A. Mozarto operos "Don Giovanni" pastatymo įrašu.

Paskutinis šį sezoną Metro-

Richard Wagner

politan operos R. Wagnerio "Tristan und Isolde" pastatymo įrašas bus matomas per TV PBS kanalą kovo 21 d., 8 val. vakaro (New Yorko laiku).

Toje itin dramatinėje trijų veiksmų operoje Cornwall karaliaus Marko giminaitis Tristanas plaukia laivu ir, prieš jos valią, karaliui kaip sužadėtinę veža Airijos princesę Isoldą. O ji karaliaus nėra mačiusi.

Isolda pamilsta Tristaną. Supykusi, kad jis ją veža kitam,

rengiasi jį nužudyti. Įsako savo tarnaitę paruošti taurę nuodų. Tačiau tarnaitė vietoje nuodų paruošia nenuodingą gėrimą. Tristanui geriant "nuodus", Isolda ima iš jo rankų taurę ir likusius "nuodus" pati išgeria. Tikintis, kad jie tuojau mirs, vyksta jaudinanti *Liebestöd* - išimylėjusiųjų scena.

Dabar jie jau karaliaus dvare. Karaliui išvykus į medžioklę abu "burkuoja". Šioje vietoje bus girdimas nuostabus duetas. Karalius, savo tarnų išpėtas, skubiai grįžta iš medžioklės ir randa Tristaną ir Isoldą vienas kito glėbyje. Pasijunta skaudžiai užgautas, apvilts ir išduotas.

Tristanas, karaliaus tarno sužeistas, Isoldos glėbyje miršta. Jiems dovanoti, kartu su savo tarnais, atvyksta karalius Markas. Per vėlu! Ant Tristano krūtinės nusvirusi miršta ir Isolda...

Wagneris savo operų atlikėjams kelia nepaprastai didelius ne tik vokaliinius, bet ir fizinius reikalavimus, nes operos gan ilgos. Nedaug tesiranda sopranų bei tenorų, sugebantių tuos sunkumus nugalėti. Šį kartą Jane Eaglen (Isolda) ir tenoras Ben Heppner žiūrovų neapvils. Operą diriguoja James Levine.

Jane Eaglen

Šiais metais, minint G. Verdi 100-ąją mirties sukaktį (mirė 1901 m.), iš Metropolitan operos teatro pastatymų įrašų per televiziją bus rodomi atskirų operų keli veiksmiai. Kada tai bus, tuo tarpu dar nėra žinoma - reikia pasekti TV programas.

p.palys

Lietuvoje, Kaune, kovo 4 d. mirė elektros inžinierius

STASYS BAGDANAVIČIUS,

a. a. kun. VYTAUTO ir Dr. PRANO brolis.

Jis buvo gimęs 1910 m. gruodžio 7 d. Slavikuose, Šakių apskr. Jo tėvai buvo a. a. Petronėlė Būčytė ir a. a. Vladas Bagdanavičiai.

Lietuvoje liko duklė Kristina ir jos vyras Vidmantas Zavadskiai, ir jų sūnūs Giedrius ir Marius, ir daug artimų giminių iš Būčių ir Povilaičių šeimų.

Amerikoje liko a. a. brolis Dr. Prano sūnus Tomas Bagdas, P.E., su šeima; sesuo Ona Strimaitienė ir jos vaikai Jūra ir Jonas su šeimomis; sesuo Elena Marija Juškienė ir jos vaikai: Kristina, Vincė, Eglė ir Juozas Juška su šeimomis.

Visiems giminėms ir draugams su liūdesiu ir malda praneša

Ona Strimaitienė

Lietuvos piliečiams vizos į Rusiją kainuoja mažiau

Nuo kovo 1 dienos Lietuvos piliečiams, vykstantiems į Rusiją, vienkartinė paprastoji mėnesinė visa kainuoja ne

80, o 40 litų. Vizos trims mėnesiams atpigę nuo 100 iki 60 litų.

Lietuvos rytas

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: Darbininka@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Trečias gavėnios sekmdienis - kovo 18 d.

Kovo 17 d., šeštadienis, Šv. Patriko diena.

Kovo 20 d. - pirmoji pavasario diena.

Sniego pūga aplankė New Yorką š. m. kovo 4-6 dienomis. Central Park, kur matuojami sniego krituliai miestui, gavo tik apie 4 colius sniego, tačiau šiaurinės Long Island vietovės, kaip, pav., Huntington, sniego gavo 16 colių.

Pokalbis su advokatu imigracijos įstatymų reikalais vėl įvyks **Aprėškimo** parapijos apatinėje salėje š. m. **kovo 25 d.**, apie 11:30 val. ryto, praneša LB NY apygarda.

Julius Keleras, "Darbininko" redaktorius, ir žmona Vaida Kelerienė kovo 14 d. išvyko į Lietuvą, kur kovo 16 d. Vilniaus Aktorių namuose Lietuvos visuomenei bus pristatyta Dr. Šimun Š. Čorič, OFM, knyga "Klausyk, Iride", kurią išvertė Valda Kelerienė ir išleido žinoma Lietuvos leidykla Tyto Alba. Į New Yorką grįžta kovo 26 d. Visais "Darbininko" reikalais tuo metu prašome skambinti 8-to puslapio redaktorei A. Žumbakienėi (718) 827-1351. Žinias prašome siųsti FAXu (718) 928-2964.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Dėkojame visiems, kurie apsilankė Šv. Kazimiero tridienio ceremonijose kovo 1, 2 ir 3 dienomis, pagerbdami mūsų tautos šventąjį. Šv. Juozapo, Bažnyčios globėjo, tridienio ceremonijos vyks kovo 15, 16 ir 17 dienomis.

Tradiciniai St. Patrick's šokiai bus rengiami kovo 24 d. Dėl daugiau informacijų ir bilietų užsakymo prašome skambinti klebonijon tel. 718-326-2236.

Lietuvos Vyčių 110 kuopos susirinkimas įvyks kovo 25 d. tuojau po 11:30 val. lietuviškų mišių.

Parapijos lektoriai renkami kiekvieną trečiadienį apie 7:30 v. v. parapijos salėje aptarti tos savaitės skaitinius ir evangelijos mintis.

Kovo 19 d. 7:30 val. ryto Mišios bus aukojamos lietuvių kalba prisimenant prel. **Prano Bulovos antrąsias mirties me-tines.**

"Tristan und Isolde", R. Wagner operos paskutinis šio sezono Metropolitan operos pastatymas bus transliuojamas PBS (13) kanale š. m. **kovo 21 d., 8 v. v.** New Yorko laiku. Žiūr. platesnį P. Palio aprašymą 7-ame puslapyje.

Vilniaus radijas praneša, kad nuo kovo 5 d. transliacijos bus girdimos 9875 khz dažniu arba 31 m bangos ruože. Specialistai mano, kad girdimumas bus geresnis ir pasieks net Vakarų Amerika, nes transliacijos vyks iš Eitkūnų.

DRAMOS KONKURSAI
JAV LB kultūros taryba skelbia Dramos konkursą (dramos, tragedijos, komedijos). Premijų mecenatas dr. Jonas Adomavičius. Pirmajai premijai skiriama 2,000 dol. suma, o antrai - 1,000 dol.

Konkurso sąlygos
1. Veikalas turi būti naujas ir niekur neskelbtas, parašytas rašomąja mašinėle; pageidaujamas tarpas tarp eilučių.
2. Pageidaujama dviejų - trijų veiksnių drama.
3. Veikalo trukmė ne ilgiau kaip dvi su puse valandos.
4. Ne daugiau kaip dešimt veikėjų.
5. Tema - iš lietuvių gyvenimo tėvynėje ar už jos ribų (iš praeties ar šių dienų).
6. Dekoracijų ir pastatymo atžvilgiu pritaikytas nedidelei scenai ir patogus gastrolėms.

7. Premijuoto veikalo autorius(ė), dalyvaudamas(a) konkurse, suteikia išskirtinę teisę išveijos teatrui veikalą statyti pasirinktu laiku, pasirinktose vietose.

8. Nepremijuoti veikalai bus gražinti autorių nurodytu adresu. Veikalą pasirašyti slaptyvardžiu, siunčiant veikalą kartu idėti ir atskirą, užklijuotą voką su autoriaus(ės) pavarde ir vardu, adresu ir telefono numeriu. Ant voko viršaus užrašyti slaptyvardį. Veikalus prašoma siųsti iki 2002 m. vasario 16-tos dienos, adresu:

Mr. Leonas Narbutis (LB kultūros tarybos vicepirm.), 216 Main St., Lemont, IL 60439 USA.
Kviečiame Lietuvos ir išeivijos rašytojus gausiai dalyvauti ir praturtinti lietuvių teatrą naujų veikalų derliumi.

(pas.) Marija Remienė
JAV LB kultūros tarybos pirmininkė

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas New Yorke

PAULIUS JURKUS

Vasario 16-oji, Lietuvos nepriklausomybės šventė, New Yorke buvo paminėta vasario 18 d. pamaldomis Aprėškimo parapijos bažnyčioje ir akademine dailimi Kultūros Židinyje.

Išpūdingas aukų atnešimas

Aprėškimo par. bažnyčioje 10 val. vyko šios šventės iškilmingos pamaldos. Mišias aukėjo ir pamokslą pasakė kun. Vytautas Volertas, Viešpaties Atsimainymo par. Maspethe vikaras. Mišių aukojime dalyvavo ir kun. Stasys Raila. Giedojo Aprėškimo par. choras, vadovaujamas Astos Barkauskienės. Pamaldose dalyvavo ir buvęs Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis ir dabartinis ambasadorius dr. Gediminas Šerkšnys.

Ypač išpūdingas buvo aukų atnešimas, jautriai priminęs Lietuvą ir jos laisvę. Tos atneštos aukos buvo: Lietuvos vėliava, Rūpintojėlis, tautinė juosta, Lietuvos Bažnyčios Kronika, duona ir vynos. Aukas atnešė: dr. Giedrė Kumpikaitė, Algis Vedeckas, Vacys Steponis, Aldona Katinienė. Tai pagrindiniai šio renginio organizatoriai ir vadovai. Gražioje ir nuotaikingose pamaldose žmonių buvo gerokai per šimtine.

Akademija Kultūros Židiny

Antroji šventės iškilmių dalis vyko Kultūros Židiny. Apatinėje salėje buvo galima papietauti, pasikalbėti. Krito į akį salės, koridorių ir vestibulio švara, kurios stigo daugelį metų.

Didžiojoje salėje 2 val. popiet prasidėjo antroji minėjimo dalis. Trumpu žanginiu žodžiu ją pradėjo Tautos Fondo valdybos pirmininkas Algis Vedeckas. Toliau vesti programą pakvietė dabartinė JAV LB New Yorko apygardos pirmininkė dr. Giedrė Kumpikaitė. Vadovaujant šaulių kuopos atstovams, įneštos vėliavos. Amerikos ir Lietuvos himnus sugiedojo Aprėškimo ir Viešpaties Atsimainymo parapijų chorai. Vadovavo Asta ir Virginijus Barkauskai.

Susikaupimo minute prisiminėti ir pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos laisvės.

Ilgoką invokaciją sukalbėjo šios apylinkės vyriausias amžiumi kunigas Stasys Raila. Kaip senovės vaidila, jis prisiminė senovę ir dabartį, kalbėjo apie žuvusiųjų aukos prasmę ir ateitį meldė Dievo palaimos.

Pagrindinę kalbą pasakė Lietuvos Respublikos ambasadorius prie Jungtinių Tautų dr. Gediminas Šerkšnys. Buvęs 1991 sausio 13-os

Kairėje - kun. Stasys Raila, sukalbėjęs invokaciją. Dešinėje - dr. Giedrė Kumpikaitė, LB NY apygardos pirmininkė, pravedusi programą.

Nuotraukos S. Kungio

įvykių aktyviu dalyviu, jis apžvelgė, kas dėjosi tada, prisiminė laikus po Pirmojo pasaulinio karo, kaip tada kūrėsi nepriklausoma Lietuva ir palygino su dabartimi. Tada valstybingumas išsivystė greičiau, dabar reikia nugalėti daug kliūčių.

Prisiminė, kaip sovietinės okupacijos metais Vasario 16-ąją švedavo namuose su draugais. Mintimis nukeliavo į dar gilesnę Lietuvos praeitį, į 18 ir 19 amžius, kada Lietuva buvo, kada stiprėjo tautinė sąmonė. Apžvelgė visą tautinio formavimosi raidą, Vilniaus seimą, Pirmąjį pasaulinį karą, Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, Kas dėjosi sovietiniais metais, kaip atsirado Sąjūdis, privedęs prie 1990 kovo 11-osios. Kas dėjosi toliau, kaip buvo išvesta sovietinė kariuomenė ir nugalėtos kitos kliūtys. Dabar Lietuva su Vilniumi ir Klaipėda vis labiau ištvirtina tarp Europos valstybių.

Į minėjimą atsilankė ir New Yorko miesto du atstovai, kurie perskaitė miesto valdybos priimtą proklamaciją ir ją įteikė minėjimo pirmininkei. Priimtos rezoliucijos, išneštos vėliavos, paskelbta pertrauka.

Koncertinė dalis

Koncertinę dalį atliko pianistas Virginijus Barkauskas ir aktorė skaitovė Vida Bladykaitė-Wilson.

Į šią dalį gana įdomiai buvo įvesta poezija - paskaityti du Bernardo Brazdžionio eilėraščiai, jų tarpe paskambintas Franz Liszt'o

kūriny "Obermano slėnis".

Toliau Virginijus Barkauskas trim išėjimais paskambino: Albert Ginastera Sonatos Nr. 1 trečią ir ketvirtą dalį, Franz Schubert'o Impromptu As-Dur ir Frederic Chopin'o etudus - Op. 10, Nr. 12 ir Op. 25, Nr. 12.

Skaitovė, irgi trim išėjimais, perskaitė: Vinco Mykolaičio-Putino eilėraščius "Nuostabios naktys", "Rūpintojėlis"; Justino Marcinkevičiaus "Iš tolo atplaukia", "Šypsena gatvė", pabaigai - Balio Augino "Tautos gyvybės medžiui".

Koncertinė programa buvo pakili, maloniai visų išklaudyta. Visi pasidžiaugė mūsų menininkais.

Minėjimą padėkos žodžiu baigė dabartinė LB NY apygardos pirmininkė dr. Giedrė Kumpikaitė.

Minėjimo proga išleista graži spalvota programėlė, kurios viršelį sukūrė dailininkė grafikė Asta Kumpikaitė.

Po programos dar pasisvečiuota, apatinėje salėje vyko vaišės programos dalyviams.

Minėjimą rengė Tautos Fondas, ALTO New Yorko skyrius ir JAV LB NY apygardos valdyba. Pirmininkaujant kasmet iš eilės, šiemet pirmininkavo Tautos Fondas.

Išeidami visi linkėjo: tegul stiprėja Lietuva, tampa NATO nare, savo mokslu ir menu tegu praturtina pasaulį, tegu išugdo patriotizmą, kūrybingumą ir tikėjimą savo jaunimo kartose.

SKELBIMAI

27 centai skambinant į Lietuvą, 5,5 cent. JAV. 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT - patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk)

Lietuviai, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasiidėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

Ieškoma atsakinga moteris namų ir aplinkos priežiūrai geromis sąlygomis. Reikalingas darbo leidimas. Skambinti (860) 928-5294. (sk.)

SIŪLOMI geri darbai moterims iš Lietuvos: dirbti vaikų auklėmis arba namų šeimininkėmis. Atlyginimas nuo 350 dol. iki 450 dol. savaitę. Galima gyventi šeimose. Skambinti Joanai 718-894-1352. (sk.)

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojos:

Kun. Klemensas Kasinskas, CP, West Hartford, CT, aukojos 100 dol.

Petrė Kasperavičiūtė, St. Petersburg, FL, aukojos 25 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers 361 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

Naujai atvykusiems lietuviams surandame darbus, padedam susitvarkyti dokumentus (vairuotojo pažymėjimą, asmenų identifikacijos kortelę ir t.t.). Kreiptis tel. (917) 568-8496 (dieną); (908) 245-6718 (vak.). (sk.)

"Vilties" siuntinių agentūra praneša, kad konteineriai su siuntinėmis šventinėmis dovanomis pasiekė Lietuvą ir siuntiniai išvežti gavėjams.

Sekantis VILTIES agentūros konteineris numatytas išsiųsti **2001 m. kovo mėn. pabaigoje**.

VILTIES siuntinių agentūros atstovas New Yorke yra **Algis Jankauskas, tel. 718-849-2260**.

Atlantic Express Corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius **šeštadienį, 2001 kovo 31 d. nuo 12 iki 1 val. p.p.** Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. **1-888-205-8851**.

Išnuomuoju nebrangiai 2 kambarius savo bute Ridgewood rajone vienai moteriai arba moteriai ir vaikui iki 18 metų. Galima naudotis virtuve. Skambinti 718-386-5450. (sk.)

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO:

DARBININKO skaitytojai, atsiuntę prenumeratą, prisidėjo aukomis laikraščiu stiprinti ir atsilyginę už įvairius patarnavimus.

(Tąsa iš 10 nr.)

Po 7 dol.: V. Budnikas, Elizabeth, NJ.

Po 5 dol.: S. Aizinas, Foster City, CA; G. Ivaška, Lemon Grove, CA; A. Vosylius, Los Angeles, CA; E. Antanaitis, Mission Viejo, CA; J. Naujokaitis, San Diego, CA; R. Miklas, Sn Ls Obispo, CA; Rev. B. Kaunas, O. S. J., Santa Cruz, CA; T. Seliokas, Bethlehem, CT; Stefa Vitėnas, Cromwell, CT; Mrs. E. Navikas, E. Hartford, CT; V. Jalinskis, Farmington, CT; Birutė Karmazinas, Groton, CT; A. Simonaitis, Hartford, CT; B. Vilčinskis, New Britain, CT; V. Abromaitis, N. Woodstock, CT; V. Nenortas, Manchester, CT; P. Karosas, New Britain, CT; Lola Pilis, Noank, CT; V. Radzevičius, Norwalk, CT; Mrs. K. Klimavičius, Putnam, CT; Rev. R. Krasauskas,

Putnam, CT; J. Kriaučiūnas, Putnam, CT; Rita Bagdonas, Southbury, CT; A. Igaunis, Waterbury, CT; Julia Kuliešius, Waterbury, CT; R. Pakalnis, Waterbury, CT; A. Paliulis, Waterbury, CT; Marija Kazakaitis, Watertown, CT; J. Žiurys, Wethersfield, CT; M. Banevičius, W. Hartford, CT; G. Moskites, Windsor, CT; Pr. Baltakis, Lake Worth, FL; R. Balsys, N. Miami Beach, FL; A. Adams, Miami Lakes, FL; V. Dubauskas, Orlando, FL; N. Karasa, Ormond Beach, FL; J. Sodaitis, Ormond Beach, FL; V. Šalčiūnas, Port St. Lucie, FL; M. Kleinaitis, St. Petersburg, FL; Genovaitė Ošinskienė, St. Petersburg, FL; V. Sakas, St. Petersburg, FL; A. Urbelis, St. Petersburg, FL; J. Mikalauskas, Seminole, FL; V. Vasikauskas, Seminole, FL; Nijolė Knobloch, Bradenton, FL; V. Labutis, Sunny Hills, FL; P. Mackus, Sunny Hills, FL; J. Savaitis, Sunny Hills, FL; A. Strazdis, Chipley, FL; J. Kučinskas, Sunny Isles Beach, FL; Danutė Izbičickis, Treasure Is-

land, FL; V. Stašaitis, Treasure Island, FL; V. Rastonis, Winter Springs, FL; L. Simutis, Evergreen Park, IL; Aldona Šmulskystis, Chicago, IL; Nijolė Nausėdas, Lockport, IL; B. Juodelis, Willowbrook, IL; Z. Bucevičius, Baltimore, MD; Janina Rollins, Linthicum Hts, MD; Maria Patlaba, Baltimore, MD; C. Surdokas, Baltimore, MD.

(Bus daugiau)

Kiekviena auka yra didelė pagalba DARBININKUI. Laikraščio ateitis, tuo pačiu ir lietuvių išeivijoje priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Nuoširdžiai dėkojame.
Darbininko administracija

Maria Prunskis, Esq., advokatė. Specializuojasi **imigracijos**, darbo leidimo, žalios kortelės, testamentu, skyrybų reikaluose. Kalba lietuviškai. 800 W. Cypress Creek Ed., Suite 502, Ft. Lauderdale, FL. **Tel.: (954) 351-0366**.

Neringa Inc. su Nek.Pr.Marijos Sesorimis organizuoja ir praveda stovyklas "Neringos" stovyklavietėje Vermonte

"NERINGOS" STOVYKLOS

LIETUVIŲ KALBA

liepos 1-7 d.d. - vaikams 6-10 metų
liepos 8-22 d.d. - vaikams 10-16 metų
liepos 22-28 d.d. - vaikams 13-16 metų
liepos 29-rugp. 4 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

ANGLŲ KALBA - LIETUVIŲ KILMĖS

rugp. 5-18 d.d. - vaikams 7-16 metų
rugp. 18-21 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

INFORMACIJA: 416-537-7363, neringai@yahoo.com

LIETUVIŠKI RAGUOLIAI

- kepame virš 30 metų
- siunčiame į visas JAV valstijas
- 3 dydžiai: 5, 10 ir 15 svarų
- laikas jau dabar užsisakyti šventėms

Skambinkite: Juozui Liūdžiui

New Britain, CT.

tel. (860) 223-2380 FAX (860) 224-3341